

Na Malé Moravě zvítězil Andrej Babiš

Letošní lednová přímá volba prezidenta České republiky se konala za opravdu nebývalého zájmu občanů. Vždyť i u nás na Malé Moravě se voleb v prvním kole zúčastnilo 68,69 % oprávněných voličů a ve druhém jen nepatrně méně - 68,08 % voličů.

Jistě se shodneme na tom, že se volební kampaň vedla celostátně ve vyhrocené atmosféře, na níž měly nemalý podíl i sdělovací prostředky, které předem favorizovaly a v debatách upřednostňovaly tři kandidáty, mezi nimiž se nakonec i rozhodovalo.

V celostátním měřítku si v prvním kole, které proběhlo ve dnech 13. a 14. ledna 2023, vedli nejlépe Ing. Petr Pavel M. A., který získal 35,40 % hlasů a v těsném závěsu za ním skončil druhý Ing. Andrej Babiš s 34,99 % hlasů. Tito dva se také o dva týdny později, ve dnech 27. a 28. ledna, utkali ve druhém kole volby. To jednoznačně vyhrál Petr Pavel s úctyhodným ziskem 3 359 151 hlasů, což znamenalo přesvědčivý zisk 58,32 % hlasů oproti jeho soupeři. Ing. Petr Pavel, generál ve výslužbě, tak byl zvolen novým prezidentem České republiky. Inaugurace proběhne 8. března 2023.

Od těch celostátních výsledků však proběhla jinak volba hlavy státu u nás na Malé Moravě.

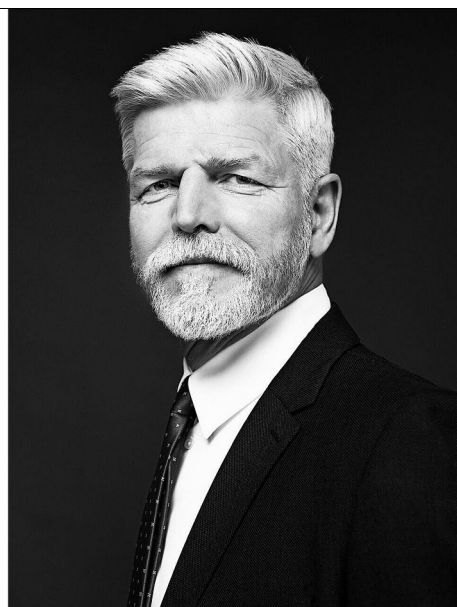
V prvním kole s přehledem zvítězil Ing. Andrej Babiš, který tu získal 147 hlasů. Druhým v pořadí byl Ing. Petr Pavel M. A. s 85 hlasy. Méně uspěli i všichni ostatní prezidentští kandidáti: 3. prof. Ing. Danuše Nerudová Ph. D.

- 31 hlasů, 4. Pavel Fischer - 17 hl., 5. Jaroslav Bašta - 11 hlasů, 6. PhDr. Karel Diviš - 6 hlasů, 7. MUDr. Bc. Ph. D. Marek Hilšer - 5 hlasů a 8. MUDr. Tomáš Zima DrSc. - 1 hlas.

Ve druhém kole byl na Malé Moravě přesvědčivě úspěšnější Andrej Babiš, který tu získal 175 hlasů, což bylo 60,55 % zisku, oproti Petru Pavlovi, který si tu na své konto připsal 114 hlasů.

Závěrem se sluší poděkovat všem členům na-

ších čtyř volebních komisí, lidem, kteří zajišťovali další volební servis, a především všem voličům, kteří využili svého práva a přišli k volebním urnám.

Ing. Petru Pavlovi M. A. pak gratulujeme ke zvolení do funkce hlavy našeho státu.

Arnošt Juránek

Zdroj: Český statistický úřad

Jenom třídít odpad nestačí

Od 1. 1. 2023 je sazba poplatku za obecní systém odpadového hospodářství 710,- Kč za osobu. Tyto peníze ovšem budou platit jenom ti, kteří nemají zájem o snižování množství komunálních odpadů, odpady netřídí ani nekompostují. Všichni ostatní mohou mít tento poplatek podstatně nižší. V naší obci je již pár let zaveden Motivační a evidenční systém odpadového hospodářství (MESOH), kdy mohou občané při správném využívání tohoto systému ušetřit až 75 % z celkového poplatku. A záleží na každém, jestli chce platit 710,- Kč nebo po slevách například jen 178,- Kč.

Výhody motivačního systému MESOH? POHODLNÝ

Díky sběru tříděného odpadu v pytlích se již nemusíte tahat s taškami tříděného odpadu k věčně přeplněným kontejnerům, ale můžete třídít v pohodlí domova.

SPRAVEDLIVĚJŠÍ

Ten, kdo se nezajímá, platí za odpady stále stejně, případně poplatek v maximální výši

a uvědomělý občan může dosáhnout až 75% slevy z poplatku za odpady.

ODMĚNY ZA BĚŽNÉ ČINNOSTI

Nemusíte dělat nic navíc, systém vás dokáže odměnit za běžné činnosti jako je třídění odpadu, kompostování nebo například ekologicky uvědomělé nakupování.

DOKONALÝ PŘEHLED O SVÝCH SLEVÁCH

Díky přehlednému odpadovému účtu máte své odpadové hospodářství vždy po ruce.

NEJEN DOBRÝ POCIT, ŽE DĚLÁTE SPRÁVNOU VĚC

Bude vás hrát u srdce, že pomáháte uchovat životní prostředí pro další generace a vaše peněženka neschudne. Chcete se taky aktivně zapojit do motivačního systému MESOH a být odměněni za to, že efektivně třídíte a přirozeně snižujete množství odpadů? Z pohodlí domova se přihlaste do svého odpadového účtu na webu www.mojedodpadky.cz, vyplňte dotazník a inventuru sběrného místa a můžete začít třídít. Více podrobností naleznete na webových stránkách

obce www.obecmalamorava.cz v sekci Obecní úřad/ Nakládání s odpady nebo Vám rádi poradíme i telefonicky na telefonních číslech: 724 186 911 nebo 583 240161.

Antonín Marinov
starosta

Kalendář

Pro rok 2024 bychom pro Vás rádi připravili stolní obecní kalendář. Je fotografování Vaším koníčkem a chcete, aby byly i Vaše výtvořky součástí kalendáře?

Na emailovou adresu obec@obecmalamorava.cz nám pošlete snímky z různých míst Malé Moravy. K fotografii připojte své jméno a příjmení, místo vyfocení a měsíc, ve kterém byla fotografie pořízena.

Třeba i Váš snímek bude součástí „obecního kalendáře“.

Antonín Marinov, starosta

Vzpomínky na zimu mého mládí

Když letos v únoru konečně začal padat hustý sníh a v obcích kolem Hanušovic teplota klesla na -15 stupňů, vzpomněl jsem si na dětství na Vysoké před 70 lety. Tenkrát v každém ročním období od jara do zimy bylo počasí takové, jak se hodí na daný měsíc.

Na Vysoké v tuto dobu bydlelo několik početných rodin slovenské národnosti, přistěhovaných ze Slovenska a Rumunska. Osídlili se v domech po odsunutých rodinách německých. Brzy se seznámili a spřátelili, hlavně děti, a žili jako jedna velká rodina. Všichni rodiče pracovali v zemědělství. Měli jsme tam blízko kapli a školu od 1. do 5. třídy. Vyučovalo se i v sobotu. Starší školáci vycházeli z domu brzy ráno kolem šesté hodiny a šli pěšky 4 km do obce Vlaske, kde byla autobusová a železniční zastávka. Odtamtud jely děti do školy do Hanušovic. Poněvadž v zimě byla cesta na Vysokou často hodně zavátá, byli jsme odříznuti od dalších vesnic.

Dvoumetrové závěje byly v zatáčce zvané Zátočina u lesa. Dospělí často vyhrnvali sníh ručně a pluhem taženým koňmi. Když starší školáci nestihli ráno autobus, pokračovali pěšky z Vlaske další 4 km do Hanušovic. Došli tam kolem oběda, opsali učivo a po svačině jeli nazpět vla-

kem do Vlaskeho a dál šlapali přes les domů. Někteří rodiče z Vysoké zajišťovali přes zimní měsíce ubytování u známých v Hanušovicích, hlavně děvčatům, které chodily samy po zasnežených cestách, jako moje starší sestry Jolanka a Marta.

Když byla Vysoká zavátá několik dní, nemohli statkáři odvézt mléko z kravína do Hanušovic, a tak ho museli místní zpracovat v obci. Část mléka se lila prasatům, telatům, drůbeži a dost se rozdělilo mezi rodiny. Hospodyňky zpracovaly plnotučné mléko na kvalitní máslo, podmásli a tvaroh. Ve vsi nebyl obchod ani hospoda. Když kočí vezl mléko do Hanušovic, nakupoval místním zbožím, které se nedalo vyrobit doma. Často se doma pekl chleba, dělaly se zabijačky, nechýbělo domácí sádlo, drůbeží a králičí maso. Děti i dospělí se rádi navštěvovali, a když maminka donesla z Hanušovic v zimě pár pomerančů nebo mandarinky, rozdělila je na měsíčky a nabídla je i dětem od sousedů. Rodiny s dětmi chodily v neděli na bohoslužby do kaple a také po zaváté cestě do Vojtiškova a Vysokých Žibřidovic, kde kluci školáci ministrantovali. Rodiče i děti uměli zpívat vánoční koledy.

V obci na statku byly 4 páry koní a saně do prací na statku. Muži udělali pluh na odsněžo-

vání místních cest, zajišťovali dovoz krmení pro dobytek a vyvážení hnoje z kravína na pole. V opuštěných německých staveních zůstaly větší saně i sánky pro děti a také ručně a kvalitně udělané lyže, na kterých jsme sjížděli okolní kopečky a svahy. Ve sněhu jsme dělali tunely a bunkry. Na saních nás jelo z kopce tolik, kolik se vlezlo, aby nazpět nešlapat na horu. Oblečení jsme byli většinou v tepláčkách, ušankách, upletených rukavicích a mladší sourozenci nosili oblečení i boty po starších. Na lyžích jsme zkoušeli sjíždět ve dvou a někdy ve třech, i když jsme se často vybourali.

Vzpomínám na cestu na lyžích z Vysoké z kopce do kostela v Žibřidovicích, jak jsme tři ministranti jeli na jedné lyžích. Já nejmenší stál uprostřed a drželi jsme se kolem pasu za sebou. Občejné březové hůlky měl jen ten vpředu. Zpátky domů jsme šlapali do kopce mnohem déle. Březové hůlky jsme udělali u kostela, abysme mohli rychleji vyjít po sněhu do kopce. Šli jsme přes louku, kolem sousosí Sváté Trojice, i přes lesní cestu. Při zpáteční cestě nás jeden hodný včelař pozval na čaj s medem. U kostela byla i hospoda, kde se tátové zahřívají poctivým grogem. Tenkrát rum líp voněl a láhev stála kolem 30 korun.

Vedoucím statku na Vysoké byl pan Josef Kudrna ze Žlebu, kde byla i statková kancelář. S tím místem se spojují moje nezapomenutelné vzpomínky z raného dětství. Od pěti let jsem rád jezdil na koni. Otec mi nechal udělat menší sedlo. Oblíbil jsem si hodnou kobylku Jiskru ze statku. Když nastalo jaro a bylo potřeba zajet do Žlebu do kanceláře za panem Kudrnou, byl jsem otci po ruce. Táta už dělal na statku šafáře. Peníze za práci se vypláceli statkářům dvakrát v měsíci - 24. dne se vyplácela záloha a 10. dne v každém měsíci byla výplata. Když otec neměl čas jet do Žlebu pro peníze, posadil mě do sedla a připevnil brašnu na peníze k sedlu. I jeli jsme s Jiskrou do kanceláře za panem Kudrnou. Mezitím otec telefonoval, aby mi účetní připravila peníze. Tam mě vedoucí sundal z koně, dostal jsem limonádu a bonbóny, pomohli mi na sedlo a jeli jsme s Jiskrou, s výplatou v tašce, na Vysokou. Pokračovalo to stejně až do zimy. Pak tam jezdil otec s Jiskrou na saních a také mě brával s sebou. Dnes to zní, jak pohádka. Po 65 letech pamatuji, kdy malému kudrnatému blondáčkovi lidé důvěřovali a každý v obci věděl, proč jezdím často sám na koni. Dnes by to bylo trestuhodné.

Na Vysoké v této době nikdo neznal televizi, mobilní telefony a jiné vymoženosti, které ovládá dnešní generace.

Párkrát k nám dojelo do vsi pojízdné kino a promítaly se válečné filmy na plátně v místní stodole, kam jsme si donesli z domu židle. Sledovali jsme se zaujetím boje vojáků a partyzánů. Najednou se objevil na plátně hlučný tank a přiblížoval se k nám divákům. Ze stodoly utekli rodiče i děti. Zůstaly tam jen židle a pán, co film promítal. Ten se rozesmál a vyběhl za námi, aby nás vrátil na místo, což se mu povedlo. Na ten kulturní zážitek jsme ve vsi dlouho vzpomínali a znají ho děti i vnoučata.

Škoda, že je už nás málo, co pamatují dětství na Vysoké. Bylo to nesrovnatelné s tím dnešním, v každém ročním období.

Vzpomínal **Milan**
a napsala **Katka Maurerovi**

Ze Zlatého Potoka do Králík

Od loňského prosince, se zavedením nového jízdního řádu, je možné přímé spojení ze zastávky Zlatý Potok, bytovky, až na autobusové nádraží v Králíkách.

Jen připomeňme, že v těsném sousedství naší osady Zlatý Potok je skupina budov Horní Heďe, která katastrálně přísluší k Červenému Po-

toku a spolu s ním správně pod Králíky a tedy do Čech.

Autobus sem zajíždí třikrát denně v pracovní dny. Odjezdy jsou ve 12:28, 14:29 a v 16:27 hod. Na lince platí tarif IREDO. Její provoz zajišťuje firma Busline Pardubicko.

Petr Mahel

S bobry se dá žít, s lidmi to je těžší

Když nás v článku v minulém „Devítce“ pisatel informoval o bobrech na řece Moravě a o tom, že i bobr má v naší přírodě své místo, měl pravdu.

V čem však NEMĚL PRAVDU, je to, že někteří nenechavci = zloději, toho hned využili.

Když někdo bez ověření skutkové podstaty do veřejného prostoru šíří nepravdu, podporuje tím jen lidskou závist, nesnášenlivost a ohrožuje občanské soužití. Je to i nebezpečné, protože takto může být obviněn kdokoli.

Je chválné, pokud si všimáme špatností a nepravostí, které konají jiní kolem nás a upo-

zorníme na ně, je však neméně důležité pracovat pouze s ověřenými informacemi a nešířit bludy.

P. S.: Veškeré kroky spojené s odvozem dřeva od bobří hráze byly konzultovány a dohodnuty s vedením Povodí Moravy a smluvně ošetřeny. V redakci „Devítky“ je k dispozici i doklad o zaplacení za vytěžené dřevo.

Miroslav Felgr
V. Moravská

Příspěvek je reakcí na článek „Bobří na řece Moravě“ z čísla 6/2022.

Kolektivní zájezd mateřské školy

Vážení rodiče, přátelé naší školky a ostatní občané obce Malá Morava.

Naše mateřská školka by ráda tento rok uspořádala kolektivní zájezd dětí, jejich rodičů, ale i ostatních občanů, k moři do Chorvatska. Lokality zatím vybíráme a pojedeme se tam, kam bude chtít většina přihlášených. K moři nás dopraví autobusem cestovní kancelář Victoria. Bydlení je v mobilních domcích nebo chatkách vždy kousek od moře. Jídlo je formou polopenze z polní kuchyně.

Počet účastníků zájezdu je omezený, a proto mně, v případě zájmu, co nejdříve kontaktujte na telefonním čísle 774 718 462 nebo e-mailem na: reditel@ms-malamorava.cz, kde Vám ráda sdělím další podrobnosti.

Zájezd se bude konat v termínu od 2. do 11. června 2023 a zatím můžeme vybírat z těchto destinací a cen:

Biograd na Moru - kemp Park Soline

Typ ubytování: mobilní dům lux grand

Ubytování: 2.190,- Kč/os

Doprava z Králík: 2.890,- Kč/os

Rozšířená polopenze z polní kuchyně: 2.600,- Kč/os

Mobilní dům lux grand: 1.200,- Kč/týden/mobilní dům

Pobytové taxa: 280,- Kč/dospělá osoba, 140,- Kč/dítě 12-17 let

Povinný závěrečný úklid: 790,- Kč/mobilní dům

Ostrov Murter - Jezera Village Holiday Resort

Typ ubytování: mobilní dům lux

Ubytování: 2.190,- Kč/os

Doprava z Králík: 2.890,- Kč/os

Rozšířená polopenze z pol. kuch.: 2.600,- Kč/os

Pobytové taxa: 280,- Kč/dosp. os., 140,- Kč/dítě 12-17 let

Povinný závěrečný úklid: 690,- Kč/mobilní dům

Ostrov Rab - San Marino camping Resort

Typ ubytování: mobilní dům lux

Ubytování: 2.990,- Kč/os

Doprava z Králík: 2.890,- Kč/os

Rozšířená polopenze z pol. kuch.: 2.800,- Kč/os

Pobytové taxa: 280,- Kč/dospělá osoba, 140,- Kč/dítě 12-17 let

Povinný závěrečný úklid: 690,- Kč/mobilní dům

Makarská riviéra - Živogošće - kemp Dole

Typ ubytování: chatka

Ubytování: 1.190,- Kč/os

Doprava z Králík: 2.990,- Kč/os

Rozšířená polopenze z pol. kuch.: 2.700,- Kč/os

Pobytové taxa: 280,- Kč/dospělá osoba, 140,- Kč/dítě 12-17 let

Povinný závěrečný úklid: 390,- Kč/chatka

Lido degli Estensi - International Camping Mare e Pineta

Typ ubytování: mobilní dům lux

Ubytování: 2.190,- Kč/os

Doprava z Králík: 2.690,- Kč/os

Rozšířená polopenze z pol. kuch.: 2.600,- Kč/os

Povinný závěrečný úklid: 690,- Kč/mobilní dům

Palmová riviéra - kemp Riva Nuova

Typ ubytování: mobilní dům lux

Ubytování: 2.190,- Kč/os

Doprava z Králík: 3.090,- Kč/os

Rozšířená polopenze z pol. kuch.: 2.600,- Kč/os

Povinný závěrečný úklid: 690,- Kč/mobilní dům

Těšíme se na Vás, Vaše děti a krásné dny strávené u moře.

S pozdravem a úctou

ředitelka MŠ Malá Morava

Anna Hošková

POZVÁNKA

Obec Malá Morava Vás tímto zve na tradiční oslavu

Mezinárodního dne žen,

kteřá se uskuteční v pátek 10. března 2023

v pohostinství Farmy Morava se zahájením v 17.00 hodin.

Přijďte posedět a popovídat si se sousedy a známými.

Hudba a občerstvení je zajištěno,

ale rádi uvítáme i vlastní buchty nebo koláče.

Sněhová bouře zastavila provoz

V sobotu 4. února nad ránem se nad naším krajem přehnala nenadálá sněhová bouře. Nové přívaly sněhu provázely i nebyvale prudký vítr, který lámal stromy a na dlouhé hodiny vyřadil z provozu i elektrickou síť.

Už od časných raných hodin pracovali v terénu nejen energetici, ale i jednotky hasičského záchranného systému. Popadané větve komplikovaly situaci nejen na silnicích, ale také na železnici.

Trať do z Hanušovic do Starého Města pod Sněžníkem zcela zablokoval rozsáhlý polom, který si vyžádal mnohahodinovou práci traťových dělníků a drážních hasičů. Popadané stro-

my uvěznily vlak také u Branné.

První vlak z Dolní Lipky vyjel na čas v 7:27 hod. ve směru na Hanušovice, ale už před první zastávkou v Prostřední Lípce ho zastavil strom padlý přes koleje. Poté, co překážku odstranili králičtí profesionální hasiči, pokračoval vlak v jízdě, ale za tunelem pod Vojtěškovem ho zastavil další rozsáhlý polom. Po dohodě výpravčího se musel vlak vrátit do Dolní Lipky, než byla překážka na trati odstraněna.

Provoz na naší trati byl obnoven až o půl třetí odpoledne.

Arnošt Juránek

Ceník služeb, pronájmů a prací poskytovaných obcí Malá Morava

Platnost ceníku od 1. 1. 2023

Schváleno Zastupitelstvem obce dne 15. 12. 2022, usnesení číslo.2022/02/13.

Služby

Práce traktoru	1.089,- Kč/hod včetně DPH
Prostoje traktoru	726,- Kč/hod včetně DPH
Práce křovinořezem	484,- Kč/hod včetně DPH
Práce lidí	250,- Kč/hod

Pronájem

Zasedací místnost obecního úřadu	300,- Kč/akce včetně DPH
Kulturní dům Malá Morava (schváleno zastupitelstvem 21. 12. 2007, usn. 2007/08/15):	
Výdělečné akce se vstupným	1.200,- Kč/akce včetně DPH
Soukromé akce celý kulturní dům	600,- Kč/akce včetně DPH
Soukromé akce vstupní místnost	300,- Kč/akce včetně DPH
Nebytové prostory (schváleno zastupitelstvem 29. 12.2006, usn. 2006/03/24):	
Malá Morava 92	10,- Kč/den včetně DPH

Prodej

Palivové dříví:	
Prodej starobním důchodcům	575,- Kč/1 prostorový metr včetně DPH
Prodej ostatním	690,- Kč/1 prostorový metr včetně DPH

Samovýroba dříví

Listnaté i jehličnaté dříví	48,40 Kč/ prostorový metr včetně DPH
Úklid lesního porostu zdarma	

Naši jubilanti

V lednu oslavila 92 let
paní Eliška ADÁMKOVÁ.

V únoru slaví 70 let
paní Mgr. Dáša NETOLICKÁ.
Oběma srdečně gratulujeme.

Pod cívkou

článek v posledním čísle jsem zakončil slibem, že bude následovat nějaký nález z Druhé světové války a po zralé úvaze nakonec zvítězil artefakt z mé sbírky asi „nejcennější“, co se týče let 1938-1945.

Zrovna s naší oblastí je období před, během a po Druhé světové válce velmi úzce konfrontováno a většina osudů našich rodin s ním úzce souvisí. Nacházíme se na hranici s Polskem, jsme oblastí, jež je nazývána Sudety a před válkou zde bylo zastoupení německého obyvatelstva velmi vysoké. S tím přímo souviselo naše připojení k Třetí říši před vypuknutím války.

Naše území je doslova označováno válkou v podobě pevnostní oblasti - bunkrů a ostat-

ního zázemí vybudovaného pro obranu Československa před hrozbou přicházející z Německa. Válka jako taková nás našťástí minula a kromě lokálních šarvátek při osvobozování u nás k velkým bitvám nedošlo. Velké změny však přišly po válce, kdy původní německé obyvatelstvo bylo násilně vysídleno, a naše oblast byla dosídlena přistěhovalci z ostatních koutů republiky, kteří zde začali nový život v usedlostech po Němcích.

Konec války byl velmi rušný a domnívám se, že přímo dění v posledních týdnech války mělo za následek ztrátu a později tak i nález předmětu, který chci dnes představit. Jedná se o opaskovou přezku německého vojáka z nechvalně známých jednotek SS.

Přezku jsem našel na Králicku v okolí bývalého Výchovného ústavu mládeže, lidově „Pastáku“, a byla pro mě velkým překvapením.

Je vyrobena z hliníku a nese značku 822/38 SS. Německých přezek jsem tam našel více, každá jinde a každá jiného oddílu včetně policejní. Domnívám se tedy, že na konci války „Pasták“ sloužil pro seskupení jednotek a jejich odchodu zpět do Německa na konci války. Vojáci už s válkou nechtěli mít nic společného a rozhodně nechtěli upozorňovat na svoji příslušnost, proto veškeré předměty, které by sloužily k jejich identifikaci, prostě před hranicemi zahodili. Je to logické, člena SS by případná hlídka spojeneckých vojsk nejspíš hned zastřelila. Snad jedinou doloženou přestřelkou je střet spojenců s německými vojáky se členy SS někde v okolí lesa v Dolní Lipce, což je ale pár kilometrů od místa nálezu „naší“ přezky.

A komu tedy přezka patřila? Konkrétního vojáka dohledat nelze, spona nenesla žádné insignie majitele a tudíž je jednou z mnoha desítek tisíc vyrobených pro německou armádu, která ve své době doslova prošla celou Evropou. V kostce můžu jen představit jednotky SS, ke kterým náš voják patřil:

Waffen-SS (česky: Zbraně SS, respektive Ozbrojené SS) byly jednotky SS, určené k běžným vojenským operacím. Představovaly německé zvláštní a cizinecké jednotky nacistické armády, na konci války zahrnovaly přibližně 950 000 mužů, většinou dobrovolníků. Byly vedeny Heinrichem Himmlerem. Mezinárodní vojenský tribunál v Norimberku prohlásil Waffen-SS za zločineckou organizaci. Vyvinuly se z dvousetčlenné jednotky Hitlerovy osobní ochranky (die SchutzStaffel der NSDAP, zkratka SS) ještě v dobách, kdy Hitler nebyl kancléřem, ale pouze vůdcem NSDAP v roce 1929.

Ač toto období je z hlediska historie velmi krátké, řekněme opravdu pár let, naši oblast a obyvatele a jejich osudy však změnilo neskutecným způsobem a do dneška nacházíme z této doby spoustu předmětů - o těch zas přistě.

Jan Krejčí

Záchranáři na Dolní Moravě oživovali pacienta za jízdy na saních

DOLNÍ MORAVA - Horští záchranáři v sobotu úspěšně oživilí 73letého Poláka u chaty Slaměnka na Dolní Moravě na Orlickoústecku. Zásah komplikovala sněhová bouře, kvůli které nemohl přistát vrtulník. Muže tak museli záchranáři transportovat z hřebenu na kanadských saních. Na nich ležel pacient a na něm de facto seděl záchranář, který musel i za jízdy provádět srdeční masáž, řekl dispečer horské služby Jakub Fabián.

Muž nedýchal a byl v bezvědomí. K pacientovi vyrazili čtyři horští záchranáři a na místo letěl vrtulník z Olomouce. Mezitím se turisté s telefonickou pomocí zdravotnických záchranářů snažili muže resuscitovat. „Resuscitaci jsme si okamžitě převzali. Za pomoci automatizovaného externího defibrilátoru, který doporučil jeden výboj, a pokračující komplexní kardiopulmonál-

ní resuscitace se nám podařilo u muže obnovit krevní oběh i dýchání,“ řekl horský záchranář Štěpán Malec.

Protože bylo nepříznivé počasí, vrtulník nepřistál. Záchranáři se proto rozhodli muže převézt do sanitky pod kopcem na kanadských saních, které měli připojené za skútem. Pacient měl nasazenou kyslíkovou masku a jeden horský záchranář mu za jízdy prováděl srdeční masáž. „Jednalo se o velmi složitou situaci a velmi raritní záchranářský postup, ke kterému mu nás donutily klimatické podmínky. Provádět srdeční masáž na jedoucích kanadských saních je velmi obtížné,“ řekl záchranář Filip Tomanec. Sanitka pak muže v kritickém stavu dovezla do nemocnice v Ústí nad Orlicí.

Zdroj: ČTK, 5. 2. 2023

UZÁVĚRKA
příštího čísla bude
10. 4. 2023

Silnice ve Vojtíškově má 101 let

Podle dochovaných historických pramenů jsou první lidská sídliště v horním Pomoraví doložena již na počátku 14. století a je tedy možno předpokládat, že už v té době začaly vznikat první cesty, které je navzájem propojovaly. Kolonizace postupovala údolím řeky Moravy, kudy se kolem jejího toku vinula i hlavní páteřní komunikace. Přestože sousední panství Králicko až do 16. století pokrýval neprostupný hraniční hvozď, příklán se němečtí i čeští historikové k domněnce, že existovalo nějaké propojení se sousedním Kladskem.

Na budování cest měli největší zájem především majitelé panství, tedy šlechta. Bylo zapotřebí svázat zemědělskou produkci, ale i dříví a jiné zboží. Stejný zájem měli i na Kolštejně a v Rudě, jejichž majetky se právě na řece Moravě u nás dotýkaly. Časem došlo i k propojení s českým Králickem. Jiného významu získala místní cestní síť s vybudováním železnice před sto padesáti lety. Zboží se svázelo k nádraží, dnešní zastávce Podlesí.

Původní vyježděné koleje, zpevňované kamenným či haťemí, podobně jak je známe z dnešních polních a lesních cest, byly postupně v místech brodů nahrazovány mosty, zpevňovány šterkem a na mnoha místech upravovány tzv. štetováním, na výšku vyskládaným kamením, jak je dodnes patrné na dolním konci cesty do Valbeřic. Zřejmě takové bývaly i některé úseky obecní cesty táhnoucí se v mnoha serpentýnách Vojtíškovem, jíž je věnováno toto pojednání.

Vojtíškov (dříve Woitzdorf) byl bohatou zemědělskou vsí s panským dvorem a lesovnou. Útrapy první světové války se nevyhnuly ani jí. S příchodem první Československé republiky se místní sousedé rozhodli pustit do výstavby moderní zpevněné silnice, která však tehdy ještě neměla asfaltový povrch, jaký známe dnes. Jednalo se o prašnou cestu s jemným šterkem, která však výborně plnila požadavky, které se od ní očekávaly.

Díky zájmu a badatelské činnosti Oldřicha Andráška z Vojtíškova máme dnes k dispozici písemné dokumenty a korespondenci, týkající se smluv o sjednaných finančních půjčkách, výkupu potřebných pozemků a donátorech.

Po splnění všech potřebných náležitostí se s výstavbou nové silnice vedoucí Vojtíškovem započalo krátce po válce v roce 1919. Výstavba cesty dlouhé tři a půl kilometru byla dokončena

Obecní silnice se vine Vojtíškovem jako had. Snímek z třicátých let minulého století. Jedna ze skupin dělníků, kteří na stavbě cesty pracovali, v čase odpočinku a fotografování „pro dějiny“.

o tři roky později, v roce 1922. Tuto skutečnost měly připomínat dva pamětní kameny, vztýčené na začátku a na konci silnice. A zatímco ten horní stojí na svém místě dodnes, ten, co stával ještě donedávna vpravo u cesty v údolí Moravy, se podařilo najít až u jedné z chalup, kde sloužil jako schod před vchodem.

Začátek cesty, u krajské silnice z Hanušovic do

Králík, je v nadmořské výšce 478 metrů, končí pak v 705 metrech nad mořem. Překonává tak celkové převýšení 227 metrů. Tento prudký svah na jižním úbočí Srázné si vyžádal vedení cesty v serpentýnách, které umožnily její sklon zmírnit a usnadnit tak námahu tažných zvířat i motorových vozidel. Napočítat tu můžete čtyři levotočivé a pět pravotočivých ostrých zatáček. Na horním konci Vojtíškova je cesta zakončena točnou s parkovištěm a dále volně pokračuje jako lesní silnice až ke Čtyřem rohům a Sedmi cestám pod Sráznou. Dnes tu najdete i čtyři autobusové zastávky. Ve střední části je silnice napříč propojena zkratkou pro pěší.

Letos je tomu 101 let, co byla vojtiškovská silnice dobudována. Po druhé světové válce, v době, kdy do českého a moravského pohraničí přicházeli noví osadníci, získala také nový asfaltový povrch a postupně mizely i nezbytné bílé patníky, které ji kdysi po celé trase lemovaly.

Je chvályhodný záměr obce Malá Morava, osadit kámen s letopočtem 1919 na původní místo a vzdát tak čest budovatelům díla, které vylepšilo spojení Vojtíškovských se světem.

Arnošt Juránek

Foto archiv redakce
a Oldřicha Andráška

Spodní pamětní kámen posloužil jako schodový stupeň, druhý stojí stále na svém původním místě.

Nová zelená úsporám light

Žádát mohou **vlastníci nebo spoluvlastníci**

- rodinného domu, ve kterém jsou trvale hlášení déle než od **12. září 2022**
- trvale obývané stavby pro rodinnou rekreaci, ve které jsou trvale hlášení déle než od **12. září 2022**

PODMÍNKY

- Žadatel a všichni členové jeho domácnosti (osoby žijící společně) pobírají ke dni podání žádosti o dotaci **starobní důchod** nebo **invalidní důchod 3. stupně**,

nebo

- v období mezi **12. 9. 2022** a **dnem podání žádosti** pobírali **příspěvek na bydlení**.

Za jakých podmínek získáte dotaci:

- žádat můžete před zahájením, v průběhu nebo po dokončení prací
- finanční prostředky můžete čerpat i **předem – zálohou**
- podpořeny budou opatření provedená po **12. září 2022** (zpětně)

OPATŘENÍ:

Opatření je možné kombinovat do výše **150 000 Kč**

Jak požádat o dotaci:

- příjem žádostí od **9. ledna 2023** výhradně přes webové stránky systému **AIS SEŽP**
- MAS má konzultační a kontrolní činnost
- informace na <https://novazelenausporam.cz/nzu-light> a www.hornipomoravi.eu

Informace za MAS Horní Pomoraví o.p.s. podá:

Ing. Lenka Krobotová
Kancelář: Kladská 233/1, 78701 Šumperk
Mobil: +420 725 140 504
Email: krobotova@hornipomoravi.eu

Mgr. Olga Temňáková
kancelář: Hlavní 137, 788 33 Hanušovice
mobil: +420 725 940 340
e-mail: temnakova@hornipomoravi.eu

Technické parametry:

Zateplení fasády:	stěn domu na obálce budovy včetně případné části zasahující pod úroveň terénu, celková minimální tloušťka nové tepelné izolace je 200 mm, max. 6 000 Kč/m
Zateplení střechy:	celková tloušťka tepelné izolace (včetně případné stávající) je minimálně 300 mm, max. 120 000 Kč
Zateplení stropu pod půdou:	celková tloušťka tepelné izolace (včetně případné stávající) je minimálně 300 mm, max. 50 000 Kč
Zateplení podlahy:	na zemině nebo nad nevytápěným prostorem, celková tloušťka tepelné izolace (včetně případné stávající) je minimálně 120mm, max. 60 000 Kč
Výměna oken:	nově instalovaná okna musí mít zasklení izolačním 3-sklem, tloušťka rámu minimálně 70mm, maximálně 12 000 Kč / ks
Výměna vchodových dveří:	vchodové dveře musí mít tepelně-izolační výplň a případné zasklení musí být provedeno izolačním 2-sklem nebo 3-sklem, maximálně 18 000 Kč / ks
Opatření je možné kombinovat do výše 150 000 Kč	

Přílohy:

Doklad o pobírání důchodu / Rozhodnutí příspěvek na bydlení – každého z domácnosti

Vlastnictví bankovního účtu

Zpráva o navrhovaných opatřeních – po předložení výše uvedeného a osobní návštěvě potvrdí MAS

Fotodokumentace: před realizací akce - zajišťuje MAS

z průběhu realizace akce (před zakrytím) – zajišťuje klient
po realizaci – zajišťuje MAS

Poznámky:

Žadatel je povinen doklady uschovat po dobu udržitelnosti a na vyzvání Fondu (5 let udržitelnost).

Informace v Odborném posudku Nová zelená úsporám Light jsou shrnutím předpokládaného opatření, které by se mělo realizovat. Na základě těchto parametrů bude vyplacena podpora/záloha. V případě, že nebudou realizovaná všechna opatření dle posudku/žádosti bude dotace vymáhána zpět.

Zateplení musí být realizováno na celé systémové hranici obálky budovy, které je definována v zákoně č. 406/2000 Sb., o hospodaření energií a také v kapitole 9, tedy i v druhém patře, i když se tam aktuálně nevytápí.

Přístup do systému AIS bude mít každý žadatel/uživatel. Žadatel, musí být ověřen na základě vlastní elektronické identity občana, následně je možné v systému předat práva pro podání žádosti na jinou osobu, více také na <https://novazelenausporam.cz/navody-pro-praci-v-systemu-ais-sfzp-cr/>

Zápis z 2. zasedání Zastupitelstva obce Malá Morava, konaného dne 15. 12. 2022 od 16.00 hod. v zasedací místnosti obecního úřadu

Poznámka: Tento zveřejněný Zápis je upraven (jsou zveřejněny pouze iniciály jmen a příjmení osob, které nesouhlasí s uveřejněním) z důvodu dodržení přiměřenosti rozsahu zveřejňovaných osobních údajů podle zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů v platném znění. Zveřejněné osoby jsou zde uvedené s jejich souhlasem. Do úplné verze Zápisu mohou v případě potřeby na obecním úřadě kdykoli nahlédnout občané obce od 18 let věku s trvalým pobytem na území obce, fyzické osoby - vlastníci nemovitostí (staveb, bytů, pozemků) na území obce a cizí státní příslušníci, kteří mají trvalý pobyt na území obce. Jiné fyzické osoby a osoby právnické mají možnost získat informace z jednání zastupitelstva obce na základě zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím.

Přítomní členové zastupitelstva obce:

Jan Kouřil (2), Antonín Marinov (3), Pavel Morong (4), Štěpán Morong (5), Ing. Maxmilián Ščambura (7), Rostislav Ščambura (8), Mgr. Olga Temňáková (9).

Nepřítomní členové zastupitelstva obce:

Köhler Walter (1) – omluven
Svoboda Karel (6) – omluven

Přítomní občané:

J. T., A. U., J. U., L. K., Š. F., J. R.

Hlasování zastupitelů: (+) pro, (-) proti, (o) zdržel se hlasování, (x) nepřítomen

Starosta obce v 16:00 hodin zahájil zasedání zastupitelstva obce a sdělil, že veřejnost byla o svolání zastupitelstva informována oznámením vyvěšeným na úřední desce a na webových stránkách obce. Členové zastupitelstva obdrželi pozvánku. Je přítomna nadpoloviční většina členů zastupitelstva, tudíž je, podle ustanovení zákona o obcích, zastupitelstvo usnášeníschopné. Zápis z předešlého jednání byl ověřovateli podepsán, k nahlédnutí je na obecním úřadě v Malé Moravě.

1. Schválení programu

Starosta seznámil přítomné s návrhem programu, který byl zveřejněn spolu s pozvánkou na úředních deskách obce:

1. Schválení programu jednání.
2. Určení zapisovatele z jednání.
3. Určení ověřovatelů z jednání.
4. Zpráva o plnění usnesení z minulého jednání a o činnosti OÚ.
5. Rozpočtové změny.
6. Provedená opatření starosty.
7. Výsledek hospodaření obce za leden až listopad 2022.
8. Meziroční závěrka.
9. Návrh rozpočtu MŠ Malá Morava na rok 2023.
10. Rozpočtové provizorium na rok 2023.
11. Rozpočtové opatření před koncem roku.
12. Změna obecně závazné vyhlášky za odpad.
13. Cena za likvidaci odpadů pro podnikatele.
14. Kalkul vody.
15. Aktualizace ceníku obce.
16. Aktualizace Směrnice o hospodaření v obecních bytech.
17. Pracovní činnost zastupitelů.
18. Žádost o dotaci na Malomoravské slavnosti.
19. Nájemné v obecních bytech.
20. Nájemné v rekonstruovaném domě.
21. Žádosti o pacht/pronájem nemovitostí.
22. Žádosti o směnu nemovitostí.
23. Žádosti o prodej nemovitostí.
24. Pacht pozemků v Podlesí.
25. Petice.
26. Souhlasy se stavbami.
27. Smlouva o věcném břemenu.
28. Smlouva o dílo.

29. Zápis z kontrol výborů obce.
30. Příkaz k inventarizaci majetku.
31. Diskuze.
32. Závěr jednání.

Jelikož byly po zveřejnění návrhu programu doručeny další tři žádosti k projednání a materiály k jednání byly zastupitelům dodány s dostatečnou časovou rezervou v souladu s jednacím řádem, starosta dále navrhl doplnění návrhu programu o tyto body:

1. Výběrová řízení – stavba přístřešku na Vysoké.
2. Smlouva o věcném břemenu.
3. Souhlas se stavbou – Vrt a vodovod.

Starosta vyzval přítomné k dalším návrhům nebo diskuzi. Pan Ing. Maxmilián Ščambura navrhl doplnění návrhu programu o tyto body jednání:

1. Čas a místo konání jednání zastupitelstva obce.
2. Příspěvek na obědy pro seniory.

Žádný jiný návrh nebyl, a tak pan starosta navrhl nejdříve hlasovat o návrhu Ing. Ščambury.

2022/02/01: ZO Malá Morava schvaluje doplnění návrhu programu jednání o body: Čas a místo konání jednání zastupitelstva obce, Příspěvek na obědy pro seniory.

Hlasování: 6:0:1 (schváleno)

1	2	3	4	5	6	7	8	9
x	+	0	+	+	x	+	+	+

Dále starosta nechal hlasovat o jeho návrhu na doplnění návrhu programu.

2022/02/02: ZO Malá Morava schvaluje doplnění návrhu programu jednání o body: Výběrová řízení – stavba přístřešku na Vysoké, Smlouva o věcném břemenu, Souhlas se stavbou – Vrt a vodovod.

Hlasování: 7:0:0 (schváleno)

Dále starosta nechal hlasovat o doplněném návrhu programu

2022/02/03: ZO Malá Morava schvaluje program jednání:

1. Schválení programu jednání.
2. Určení zapisovatele z jednání.
3. Určení ověřovatelů z jednání.
4. Zpráva o plnění usnesení z minulého jednání a o činnosti OÚ.
5. Rozpočtové změny.
6. Provedená opatření starosty.
7. Výsledek hospodaření obce za leden až listopad 2022.
8. Meziroční závěrka.
9. Návrh rozpočtu MŠ Malá Morava na rok 2023.
10. Rozpočtové provizorium na rok 2023.
11. Rozpočtové opatření před koncem roku.
12. Změna obecně závazné vyhlášky za odpad.
13. Cena za likvidaci odpadů pro podnikatele.
14. Kalkul vody.
15. Aktualizace ceníku obce.
16. Aktualizace Směrnice o hospodaření v obecních bytech.
17. Pracovní činnost zastupitelů.
18. Žádost o dotaci na Malomoravské slavnosti.
19. Nájemné v obecních bytech.
20. Nájemné v rekonstruovaném domě.
21. Žádosti o pacht/pronájem nemovitostí.
22. Žádosti o směnu nemovitostí.
23. Žádosti o prodej nemovitostí.
24. Pacht pozemků v Podlesí.
25. Petice.
26. Souhlasy se stavbami.
27. Smlouva o věcném břemenu.
28. Smlouva o dílo.
29. Zápis z kontrol výborů obce.
30. Příkaz k inventarizaci majetku.
31. Výběrová řízení – stavba přístřešku na Vysoké.
32. Smlouva o věcném břemenu.

33. Souhlas se stavbou – Vrt a vodovod.**34. Čas a místo konání jednání zastupitelstva obce.****35. Příspěvek na obědy pro seniory.****36. Diskuze.****37. Závěr jednání.**

Hlasování: 7:0:0 (schváleno)

2. Určení zapisovatele z jednání

Starosta určil zapisovatelkou zápisu z jednání paní Mgr. Olgu Temňákovou.

3. Určení ověřovatelů zápisu

Starosta obce určil ověřovatelem zápisu z jednání pana Pavla Moronga a Rostislava Ščamburu.

4. Zpráva o plnění usnesení z minulého zasedání a zpráva o činnosti obecního úřadu

Starosta seznámil přítomné s plněním usnesení z minulého zasedání a se zprávou o činnosti obecního úřadu a starosty. Informoval, že všechna usnesení byla splněna. Starosta vyzval k diskuzi, do diskuze se nikdo nepřihlásil.

ZO Malá Morava bere na vědomí zprávu o plnění usnesení.**5. Rozpočtové změny**

Zastupitelstvo obce projednalo návrh rozpočtového opatření č. 100018/2022 včetně důvodové zprávy. Tímto opatřením byly příjmy i výdaje poníženy o 1.000.000,- Kč. Kompletní znění rozpočtových změn je v příloze č. 1 tohoto zápisu. Starosta vyzval k diskuzi, do diskuze se nikdo nepřihlásil.

2022/02/04: ZO Malá Morava schvaluje rozpočtové opatření č. 100018/2022, které je přílohou zápisu č. 1.

Hlasování: 7:0:0 (schváleno)

6. Provedená opatření starosty

Starosta informoval o provedených opatřeních č. 12, 13, 14, 16, 19, 21/2022, kterým starosta obce schvaluje a provádí rozpočtové opatření č. 100011, 12, 14, 15, 16, 17/2022. Tato opatření jsou přílohou č. 2 tohoto zápisu. Dále informoval o opatřeních č. 15, 17, 18, 20, 22 a 23/2022 provedených v jeho působnosti. Starosta vyzval k diskuzi, do diskuze se nikdo nepřihlásil.

ZO Malá Morava bere na vědomí opatření starosty. Opatření, kterými schvaluje a provádí rozpočtové opatření, jsou přílohou zápisu č. 2.**7. Výsledek hospodaření obce za leden až listopad 2022**

Starosta seznámil přítomné se zprávou o hospodaření obce za uvedené období, kde jsou příjmy i výdaje zrovnány dle jednotlivých položek. Příjmy za toto období jsou ve výši 16.920.354,03 Kč a jsou plněny na 90,40 % upraveného rozpočtu. Výdaje jsou ve výši 23.951.478,43 Kč a jsou plněny na 79,26 % upraveného rozpočtu. Starosta vyzval k diskuzi, do diskuze se nikdo nepřihlásil.

ZO Malá Morava bere na vědomí zprávu o výsledku hospodaření obce za leden až listopad 2022.**8. Mezitímní závěrka**

Starosta obce seznámil přítomné s mezitímní účetní závěrkou za období leden–září 2022.

ZO Malá Morava bere na vědomí mezitímní účetní závěrku za období leden–září 2022.**9. Návrh rozpočtu MŠ Malá Morava na rok 2023**

Starosta informoval o předloženém návrhu rozpočtu MŠ Malá Morava. Rozpočet je vyrovnaný ve výši 2.927.000,- Kč na straně příjmů i výdajů. Příspěvek od zřizovatele na provozní náklady je ve výši 767.000,- Kč. Starosta vyzval k diskuzi. Do diskuze se přihlásil pan Maxmilián Ščambura s na počet dětí a zaměstnanců školky. Olga Temňáková, jako členka kontrolní komise, která kontroluje i příspěvkovou organizaci obce sdělila, že má MŠ celkem 3 zaměstnance a může zapsat až 25 dětí. Momentálně tam je zapsáno cca 20 dětí. Do další diskuze se nikdo další nepřihlásil.

2022/02/05: ZO Malá Morava schvaluje rozpočet MŠ na rok 2023 jako vyrovnaný na straně příjmů i výdajů ve výši 2.927.000,- Kč, příspěvek od zřizovatele je ve výši 767.000,- Kč. Rozpočet je přílohou zápisu č. 3.

Hlasování: 7:0:0 (schváleno)

10. Rozpočtové provizorium na rok 2023

V souladu se zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, ve znění pozdějších předpisů, vypracovává územní samosprávný celek svůj

rozpočet na základě údajů státního rozpočtu a rozpočtu kraje, kterými jsou určeny konkrétní vztahy k rozpočtu obce. Jelikož obec nemá k dnešnímu dni k dispozici veškeré údaje ke zpracování rozpočtu, je třeba, v zájmu zajištění plynulého hospodaření obce a v souladu s § 13 zákona o rozpočtových pravidlech, vyhlásit rozpočtové provizorium na dobu od 1. 1. 2023 do doby schválení rozpočtu zastupitelstvem obce a na toto období stanovit pravidla hospodaření. Kompletní znění provizoria je přílohou č. 4 tohoto zápisu. Starosta vyzval k diskuzi. Do diskuze se přihlásil pan Maxmilián Ščambura s dotazem, zda není možné připravit rozpočet obce již před koncem roku a schválit ho na jednání ZO v prosinci. Některé obce s podobným počtem obyvatel v okolí to mají nachystané. Starosta reagoval, že s ohledem na skutečnosti uvedené v důvodové zprávě a s přihlédnutím na doposud nevyhlášené, ale plánované dotace pro rok 2023, nelze rozpočet před koncem roku finálně zpracovat. Do diskuze se nikdo další nepřihlásil. Rovněž nebyl jiný návrh na usnesení.

2022/02/06: ZO Malá Morava vyhlašuje na dobu od 1. 1. 2023 do schválení rozpočtu obce na rok 2023 rozpočtové provizorium a stanovuje pravidla pro hospodaření v tomto období, která jsou přílohou zápisu č. 4.

Hlasování: 5:0:2 (schváleno)

1	2	3	4	5	6	7	8	9
x	+	+	+	+	x	0	0	+

11. Rozpočtová opatření na konci roku 2022

Starosta seznámil přítomné s návrhem, který vychází z požadavku zákona o rozpočtových pravidlech. Jedná se o pověření starosty provádět před koncem roku (v období od 16. 12. 2022 do 31. 12. 2022) všechna rozpočtová opatření (i nad rámec původního pověření), která povedou k tomu, že bude plnění všech paragrafů i položek prakticky ve 100% plnění vůči rozpočtu a popřípadě i snížení financování. Starosta vyzval k diskuzi, do diskuze se nikdo nepřihlásil.

2022/02/07: ZO Malá Morava pověřuje starostu obce schvalováním a prováděním všech rozpočtových opatření, která jsou v průběhu roku schvalována zastupitelstvem obce a mění i závazné ukazatele schváleného rozpočtu, a to v období od 16. 12. 2022 do 31. 12. 2022.

Hlasování: 6:0:1 (schváleno)

1	2	3	4	5	6	7	8	9
x	+	+	+	+	x	0	+	+

2022/02/08: ZO Malá Morava ukládá starostovi obce informovat zastupitelstvo obce o všech rozpočtových opatřeních, která v období od 16. 12. 2022 do 31. 12. 2022 provedl na základě pověření.

Hlasování: 7:0:0 (schváleno)

12. Změna obecně závazné vyhlášky odpad

Starosta seznámil přítomné s návrhem nové obecně závazné vyhlášky (dále také OZV) č. 1/2022 o místním poplatku za obecní systém odpadového hospodářství. Vzhledem ke stále rostoucím nákladům za provoz obecního systému odpadového hospodářství je navrženo zvýšit tento místní poplatek na částku 710,- Kč ze současného stavu 610,- Kč. Starosta vyzval k diskuzi. Pan Pavel Morong se dotazoval na efektivnost systému. Starosta reagoval, že se množství komunálního odpadu od roku 2018 snížilo o 20 t a lidé mohou získat slevu na poplatek až 75 %. Dále upřesnil, že největší část nákladů je doprava, práce a ukládání odpadů na skládku. Pan Rostislav Ščambura se dotazoval na sazbu poplatku pro chatáře. Starosta reagoval, že za chatu se platí jako za jednoho trvale bydlícího občana. Nikdo další se do diskuze nezapojil.

2022/02/09: ZO Malá Morava vydává obecně závaznou vyhlášku č. 1/2022 o místním poplatku za obecní systém odpadového hospodářství.

Hlasování: 5:2:0 (schváleno)

1	2	3	4	5	6	7	8	9
x	+	+	+	+	x	-	-	+

13. Cena za likvidaci odpadů pro podnikatele

Starosta informoval, že obec na základě smluv umožňuje zapojení právnické nebo podnikající fyzické osoby produkující při své nevýrobní činnosti komunální odpad nebo odpady z obalů z papíru, plastu, skla a kovů, do obecního systému odpadového hospodářství provozovaného obcí podle § 59 zákona o odpadech. Vzhledem ke stále rostoucím nákladům za provoz obecního systému odpadového hospodářství bylo navrženo zvýšit ceny. Starosta vyzval k diskuzi, do diskuze se nikdo nepřihlásil.

2022/02/10: ZO Malá Morava stanovuje ceny za využívání obecního systému odpadového hospodářství právnickými nebo podnikajícími fy-

zickými osobami s platností od 1. 1. 2023 následovně:

110l popelnice/rok – 3.000,- Kč + 21 % DPH – celkem 3.630,- Kč.

1100l kontejner/rok – 8.425,- Kč + 21 % DPH – celkem 10.194,25 Kč.

Velkoobjemový kontejner/rok – 10.325,- Kč + 21 % DPH – celkem 12.493,25 Kč.

Hlasování: 6:1:0 (schváleno)

1	2	3	4	5	6	7	8	9
x	+	+	+	+	x	-	+	+

14. Kalkul vody

Starosta informoval, že obec vlastní a provozuje 5 vodovodů v jednotlivých místních částech Malá Morava, Vojtíškov, Podlesí a Vysoký Potok. Plánovaná kalkulace je společná pro všechny vodovody, stočné není účtováno. V roce 2022 byla fakturovaná cena vody za 1 m³ ve výši 21,82 + 10 % DPH, tj. 24,00 Kč. Cena vody pro rok 2023 se stanovuje na základě předpokládaných nákladů v roce 2023 a vzhledem k rostoucím nákladům bylo navrženo cenu za 1 m³ vody stanovit na 28,00 Kč včetně DPH.

Starosta vyzval k diskuzi. Pavel Morong se dotazoval na kalkulaci vody při odběru bez vodoměru. Starosta reagoval, že v tomto případě se musí provozovatel vodovodu řídit směrnými čísly, dle příslušné vyhlášky, kde je průměrný odběr na občana 46 m³. Dále doplnil, že v případě odebrání více jak 6 tis. m³ na vodovod, musí obec platit za odebranou vodu státu, což kromě zvýšení cen elektřiny a nutnosti udržovat a modernizovat rozvody, cenu vody prodražuje. Nikdo další se do diskuze nepřihlásil.

2022/02/11: ZO Malá Morava schvaluje plánovanou kalkulaci ceny vody pro kalendářní rok 2023.

Hlasování: 5:2:0 (schváleno)

1	2	3	4	5	6	7	8	9
x-	+	+	+	+	x	-	-	+

2022/02/12: ZO Malá Morava stanovuje cenu za odběr 1 m³ pitné vody z obecního vodovodu v roce 2023 ve výši 28,- Kč včetně příslušného DPH.

Hlasování: 5:2:0 (schváleno)

1	2	3	4	5	6	7	8	9
x	+	+	+	+	x	-	-	+

15. Aktualizace ceníku obce

Starosta informoval, že je potřeba zohlednit současné mzdové, materiálové a energetické náklady do cen služeb poskytovaných obcí. Starosta vyzval k diskuzi. Maxmilián Ščambura kladně kvitoval navýšení cen s ohledem na vstupy. Dotazoval se na cenu práce traktoru, zda je i s naftou. Starosta reagoval, že je to cena konečná. Nikdo další se do diskuze nezapojil.

2022/02/13: ZO Malá Morava stanovuje ceník prací, pronájmů a služeb s platností od 1. 1. 2023. Ceník je přílohou zápisu č. 5.

Hlasování: 7:0:0 (schváleno)

16. Aktualizace Směrnice o hospodaření v obecních bytech

Starosta informoval o potřebě aktualizace Směrnice o hospodaření a správě v obecních bytech spočívající v navýšení limitů pro nákup spotřebičů, které byly stanoveny v Příloze č. 1 původní směrnice č. 3/2015. Dále je vhodné, s ohledem na využívání společné antény na Podlesí, zavést paušální poplatek ve výši 10,- Kč za měsíc a byt. Starosta vyzval k diskuzi. Do diskuze se nikdo nezapojil.

2022/02/14: ZO Malá Morava souhlasí se zavedením paušálního poplatku za možnost užívání antény pro příjem televizního signálu v domech v Podlesí čp. 21 a čp. 22 ve výši 10,- Kč za byt a měsíc.

Hlasování: 7:0:0 (schváleno)

2022/02/15: ZO Malá Morava schvaluje směrnici č. 5/2022 – Hospodaření a správa v nájemních bytech.

Hlasování: 7:0:0 (schváleno)

17. Pracovní činnost zastupitelů

Starosta informoval, že v roce 2022 byl zaměstnán jeden zastupitel na DPP. Návrhem je pro rok 2023 uzavřít opět DPP s Mgr. Olgou Temňákovou na přípravu a administraci žádostí o dotace. Starosta vyzval k diskuzi. Maxmilián Ščambura se dotazoval, jaké byly podmínky DPP. Olga Temňáková reagovala, že odměna byla 150,- Kč za hodinu a práci vykonávala převážně začátkem roku, kdy se podávají dotace na kraj a MMR. Nikdo další se do diskuze nezapojil.

2022/02/16: ZO Malá Morava souhlasí s uzavřením dohody o provedení práce s Mgr. Olgou Temňákovou – příprava, vyřizování a administrace žádostí o dotace, za odměnu 150,- Kč/hodinu.

Hlasování: 6:0:1 (schváleno)

1	2	3	4	5	6	7	8	9
x	+	+	+	+	x	+	+	0

18. Žádost o dotaci na Malomoravské slavnosti

Starosta navrhl na pořádání Malomoravských slavností v roce 2023 požádat o dotaci na Olomoucký kraj, Program podpory kultury v Olomouckém kraji v roce 2023. Starosta dále předložil návrh programu na Malomoravské slavnosti 2023 od dlouhodobého dodavatele Lubomír Roščák - RASCALS AGENCY Ostrava. Starosta vyzval k diskuzi. Maxmilián Ščambura reagoval, že on by cíleně na takto navržený program nešel, že na slavnosti chodí spíše „cizí“ lidé jak občané obce a navrhl, že by se proto mohlo vybírat vstupné. Starosta reagoval, že je klad této akce, že je zdarma, zviditelňuje obec, a mohou se zde setkávat lidé ze širokého okolí. Pavel Morong se dotazoval, zda platí poplatek prodejní stánky. Starosta reagoval, že si stánky s občerstvením hradí elektřinu. Jinak obec má mimo nákladů na program náklady na podium, pronájem, sociální zařízení a podobné náklady. Do diskuze se nikdo další nepřihlásil.

2022/02/17: ZO Malá Morava souhlasí s uzavřením smlouvy na pořádání Malomoravských slavností 2023 se společností Lubomír Roščák – Rascals Agency Ostrava.

Hlasování: 5:1:1 (schváleno)

1	2	3	4	5	6	7	8	9
x	+	+	+	+	x	0	-	+

2022/02/18: ZO Malá Morava souhlasí s podáním žádosti o dotaci na podporu Malomoravských slavností 2023 od Olomouckého kraje, Program podpory kultury v roce 2023.

Hlasování: 5:0:2 (schváleno)

1	2	3	4	5	6	7	8	9
x	+	+	+	+	x	0	0	+

19. Nájemné v obecních bytech

Starosta informoval, že obec může v souladu s § 2249 občanského zákoníku, zvýšit nájemné v obecních bytech o 20 % dle výměry podlahové plochy, počínaje třetím kalendářním měsícem po dojití návrhu na zvýšení nájemného. Poslední zvýšení bylo o 15 % v roce 2020. Dle předložených podkladů jsou nájemní nižší jak v okolních obcích nebo od jiných pronajímatelů v obci. Dále starosta navrhl, aby nájemné v nově rekonstruovaných bytech bylo stanoveno na 42,- Kč za m².

Starosta vyzval k diskuzi. Pavlu Morongovi se zvýšení nájmu nezdálo vhodné s ohledem na to, že se byty jako takové nerekonstruují. Starosta reagoval, že je potřeba pohlížet na údržbu domu i jako celku. Na rekonstrukci čekají teď 3 byty. Po širší diskuzi bylo navrženo hlasovat o návrhu zvýšit nájemné o 10 %.

2022/02/19: ZO Malá Morava schvaluje zvýšení nájmu obecních bytů o 10 % dle výměry podlahové plochy s platností od 1. 5. 2023.

Hlasování: 5:0:2 (schváleno)

1	2	3	4	5	6	7	8	9
x	+	0	+	+	x	+	+	0

2022/02/20: ZO Malá Morava stanovuje cenu za pronájem nově zrekonstruovaných bytů na 42,- Kč za 1 m².

Hlasování: 7:0:0 (schváleno)

20. Nájemné v rekonstruovaném domě

Starosta předložil informaci, že v roce 2022 proběhla na domě čp. 21 v Podlesí stavební úprava spočívající v zateplení bytového domu v hodnotě 3.871.601,74 Kč včetně DPH. Zateplení domu zlepšilo užitnou hodnotu pronajatých bytů, celkové podmínky bydlení v domě a má za následek trvalé úspory energií. Z tohoto důvodu, v souladu s § 2250 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, má pronajímatel právo navrhnout nájemcům bytů zvýšení nájemného až o 10 % z účelně vynaložených nákladů ročně. ZO měli navrhnout zvýšení, které by bylo adekvátní s ohledem na návratnost investice a možnosti nájemníků. Starosta vyzval k diskuzi. ZO po širší diskuzi navrhli zvýšení nájmu o 4 %.

2022/02/21: ZO Malá Morava schvaluje zvýšení nájmu obecních bytů v bytovém domě čp. 21 v Podlesí o 4 % z účelně vynaložených prostředků na rekonstrukci ročně, což je konkrétně o 2.581,- Kč za byt s platností od 1. 5. 2023.

Hlasování: 6:0:1 (schváleno)

1	2	3	4	5	6	7	8	9
x	+	+	+	+	x	+	0	+

21. Žádosti o pacht/pronájem nemovitostí**- Vojtiškov**

Paní O. M., bytem xxx, jako majitelka chaty č. e. x ve Vojtiškově, požádala obec o pronájem pozemku p. č. 78/2, trvalý travní porost v k. ú. Vojtiškov. Pozemek je možno propachtovat, ale pouze jeho část, jelikož na části tohoto pozemku se nachází kamenná zídka a plot bývalé fary. Výměra části, kterou lze propachtovat je cca 400 m². Starosta vyzval k diskuzi, do které se nikdo nepřihlásil.

2022/02/22: ZO Malá Morava schvaluje záměr pachtu části pozemku p. č. 78/2, trvalý travní porost v k. ú. Vojtiškov o výměře 400 m².

Hlasování: 5:1:1 (schváleno)

1	2	3	4	5	6	7	8	9
x	+	+	+	+	x	0	-	+

- Malá Morava I.

Ing. P. N., bytem xxx, jako majitel bytového domu čp. x v Malé Moravě, požádal obec o pronájem pozemku p. č. 1309/5, ostatní plocha o výměře 276 m² a p. č. 1306, ostatní plocha o výměře 1 334 m² v k. ú. Malá Morava. Jelikož tyto pozemky užívají zejména obyvatelé jeho nájemního domu, rád by tyto pozemky udržoval. Pozemky lze propachtovat, ale pouze jejich části, jelikož na části těchto pozemků se nacházejí veřejné komunikace. Výměra části, kterou lze propachtovat je u p. č. 1309/5 celkem 106 m², u p. č. 1306 celkem 1 260 m². Starosta vyzval k diskuzi, do které se nikdo nepřihlásil.

2022/02/23: ZO Malá Morava schvaluje záměr pachtu části pozemku p. č. 1309/5, ostatní plocha o výměře 106 m² a p. č. 1306, ostatní plocha o výměře 1 260 m² v k. ú. Malá Morava.

Hlasování: 6:1:0 (schváleno)

1	2	3	4	5	6	7	8	9
x	+	+	+	+	x	+	-	+

- Malá Morava II.

Paní J. C., bytem xxx, požádala o pronájem části pozemků p. č. st. 218, zastavěná plocha a nádvoří a části p. č. 288/2 zahrada. Předmětná část pozemku p. č. st. 218 je k dnešnímu dni pronajata zemřelému Josefu Horáčkovi a právo nájmu pozemku přechází, dle platné legislativy, na dědice, kteří uzavřeli dohodu o skončení nájmu k 31. 12. 2022. Pozemky lze propachtovat po tomto datu, ale pouze jejich části, v rozsahu užívání předchozím nájemcem/pachtýřem, což znamená: část p. č. 288/2 o výměře 10 m², část p. č. st. 218 o výměře 30 m². Starosta vyzval k diskuzi, do které se nikdo nepřihlásil.

2022/02/24: ZO Malá Morava schvaluje záměr pachtu části pozemků p. č. st. 218, zastavěná plocha a nádvoří o výměře 30 m² a části p. č. 288/2 zahrada o výměře 10 m² v k. ú. Malá Morava.

Hlasování: 7:0:0 (schváleno)

22. Žádosti o směnu nemovitostí**- Podlesí**

Pan A. P., Bytem xxx, požádal o směnu pozemků, kde po obci požaduje část pozemku p. č. 1872/1, ostatní plocha o výměře cca 55 m² a část pozemku p. č. 1877 ostatní plocha, komunikace o výměře cca 78 m². Na těchto pozemcích, které navazují na jeho pozemky, by rád vybudoval parkovací plochy. Obci směnou nabízí část pozemku p. č. 140/2, ostatní plocha o výměře cca 138 m². Obec výměnou získá veřejnou komunikaci, která je v současné době na soukromém pozemku. Směna je v zásadě možná, nejvíe se jako pro obec nevýhodná za podmínky, že veškeré náklady na směnu a převod uhradí žadatel. Obec musí získat minimálně stejnou výměru pozemků, v případě nižší ceny získaných pozemků se žadatel zavazuje uhradit rozdíl. V případě vyjádření souhlasu se směnou bude vyhotoven geometrický plán, který bude předložen na následující jednání zastupitelstva, které projedná záměr směny konkrétních pozemků, který bude až poté zveřejněn. Starosta vyzval k diskuzi, do které se nikdo nepřihlásil.

2022/02/25: ZO Malá Morava souhlasí s návrhem směny pozemků ve vlastnictví pana Antonína Pospíchalů: část pozemku p. č. 140/2, ostatní plocha o výměře cca 138 m², k. ú. Podlesí-město, za pozemky obce: část pozemku p. č. 1872/1, ostatní plocha o výměře cca 55 m² a část pozemku p. č. 1877 ostatní plocha, komunikace o výměře cca 78 m² k. ú. Podlesí-město.

Hlasování: 7:0:0 (schváleno)

- Malá Morava

O směnu pozemků požádal pan F. K., bytem xxx, po obci požaduje část pozemku p. č. 203/1, trvalý travní porost v k. ú. Sklené u Malé Moravy o částečné výměře cca 1 330 m², za tento pozemek obci nabízí p. č. 1609, vodní plocha v k. ú. Malá Morava o výměře 1 330 m².

Směna pozemků je v zásadě možná, ovšem za jiných než navržených podmínek, které se jeví pro obec jako nevýhodné, protože navrhovaný pozemek ke směně je v blízkosti řeky Moravy a má omezení užívání, současně na části pozemku je silnice, která je ve vlastnictví Olomouckého kraje. Pozemek, který žadatel požaduje ve Skleném, není vhodný ke směně, vede tudy stezka k rekreačním domům a v územním plánu je veden jako pozemek pro smíšenou venkovskou zábavu. Starosta vyzval k diskuzi.

Starosta nechal hlasovat o návrhu neschválit záměr směny nemovitostí.

2022/02/26: ZO Malá Morava neschvaluje záměr směny pozemků dle žádosti pana F. K., xxx.

Hlasování: 7:0:0 (schváleno)

23. Žádosti o prodej nemovitostí**- Podlesí**

Pan M. K. požádal obec o odkup pozemku, nebo zřízení věcného břemene na pozemku p. č. 174, trvalý travní porost o výměře 496 m² v k. ú. Podlesí-město. Na tomto pozemku vybudoval příslušenství k domu na pozemku st. 134 v k. ú. Podlesí-město. Stavba proběhla za souhlasu obce z roku 2015. Na pozemku p. č. 174 je vybudována čistírna odpadních vod a dále se zde, podle schválené projektové dokumentace, bude ještě zřizovat vsak dešťové vody. Přesto, že obec běžně neprodává své pozemky, tento prodej je odůvodnitelný, protože pozemek je téměř celý využíván jako součást stavby. V případě prodeje se bude postupovat dle pravidel o prodeji pozemků a veškeré náklady na převod nemovitostí a zápis do KN by měl nést kupující. Starosta vyzval k diskuzi, do které se nikdo nepřihlásil.

2022/02/27: ZO Malá Morava schvaluje záměr prodeje nemovitosti p. č. 174, trvalý travní porost o výměře 496 m² v k. ú. Podlesí-město.

Hlasování: 5:2:0 (schváleno)

1	2	3	4	5	6	7	8	9
x	+	+	+	+	x	-	-	+

24. Žádost o pacht pozemků v Podlesí

Na úředních deskách obce byl zveřejněn schválený záměr pachtu zemědělských pozemků v k. ú. Podlesí-město, ze dne 16. 6. 2022 usnesením číslo 2022/16/15. Na část záměru se se žádostí o pacht přihlásili 3 zájemci, proto je předloženo ZO navrhnout další postup, jakým způsobem bude vybrán pachtýř z těchto došlých žádostí. Starosta vyzval k diskuzi. ZO navrhli po diskuzi obálkovou metodu pro zájemce.

2022/02/28: ZO Malá Morava schvaluje postup pro výběr pachtýře z řad zájemců o pozemky dle přílohy zápisu č. 6 obálkovou metodou, kdy bude vybrán pachtýř s nejvyšší nabízenou cenou za pacht a pověřuje starostu vyzvat zájemce k předložení nabídek.

Hlasování: 7:0:0 (schváleno)

V 17:20 hod. se omluvil a z jednání odešel Jan Kouril.

25. Petice

Dne 20. 11. 2022 starosta obdržel petici obyvatel Křivé Vody, ve které požadují v Křivé Vodě zřízení autobusové zastávky na znamení ve vzdálenosti cca 750 metrů od stávající zastávky na křižovatce.

Paní L. K. z Křivé Vody o prodloužení autobusové linky až do Křivé Vody žádala již cca v květnu letošního roku a zastupitelstvo tuto žádost v červnu již projednalo a na základě vyjádření KIDSOK souhlasilo se zhotovením studie proveditelnosti, která by měla vyčíslit náklady na novou dopravní infrastrukturu a měla by sloužit jako podklad k následnému rozhodnutí, zda je reálné toto postavit. Žadatelka s následným postupem byla seznámena a ví o něm. Vypracování studie proveditelnosti bylo zadáno Ing. Zdenku Vitáskovi, autorizovanému inženýrovi pro dopravní stavby. Hotová by měla být začátkem příštího roku. Na petici bylo v řádném termínu paní K. odpovězeno. Starosta vyzval k diskuzi, do diskuze se nikdo nepřihlásil.

ZO Malá Morava bere na vědomí přijatou petici ke zřízení zastávky na Křivé Vodě.

26. Souhlasy se stavbami**- Oprava komunikace Hanušovice - Králíky**

Společnost Dopravoprojekt Ostrava, která zpracovává pro Olomoucký kraj projektovou dokumentaci na stavbu „II/312 hr. okr. Ústí nad O. – křiž. II/446 před Hanušovicemi“, pro stavební povolení, požádala obec o vydání stanoviska k této projektové dokumentaci. Zastupitelstvo v minulosti již vyjádřilo svůj souhlas se stavbou pro územní řízení na tuto stavbu. Starosta vyzval k diskuzi, do diskuze se nikdo nepřihlásil.

2022/02/29: ZO Malá Morava souhlasí se stavbou II/312 hr. okr. Ústí nad O. – křiž. II/446 před Hanušovicemi.

Hlasování: 6:0:0 (schváleno)

- ČOV Sklené

TopolWater, s. r. o., Hana Jusková, Nad Rezkovcem 1114, 286 01 Čáslav požádala obec o zaslání stanoviska k povolení vypouštění odpadních vod v rámci stavby „ČOV TOPAS S 5 + GSM u novostavby rekreační chaty na parc. č. 701 v k. ú. Sklené u Malé Moravy“. Starosta vyzval k diskuzi, do diskuze se nikdo nepřihlásil.

2022/02/30: ZO Malá Morava souhlasí s povolením k vypouštění odpadních vod a stavbou ČOV u novostavby rekreační chaty na parc. č. 701 v k. ú. Sklené u Malé Moravy.

Hlasování: 6:0:0 (schváleno)

- ČOV Vojtiškov

Společnost ZAKRA s.r.o., Purkyňova 1017/22, 301 00 Plzeň, požádala obec o vyjádření k předložené projektové dokumentaci na stavbu „Domovní ČOV na parcelním čísle 152 v k. ú. Vojtiškov“ manželů S., bytem xxx, o souhlas s umístěním stavby na pozemku parc. č. 1807 v k. ú. Vojtiškov, který je ve vlastnictví obce a o souhlas s uzavřením smlouvy o smlouvě budoucí u zřízení věcného břemene za 2.000,- Kč + DPH. Starosta vyzval k diskuzi, do diskuze se nikdo nepřihlásil.

2022/02/31: ZO Malá Morava souhlasí se stavbou „Domovní ČOV na parcelním čísle 152 v k. ú. Vojtiškov“.

Hlasování: 6:0:0 (schváleno)

2022/02/32: ZO Malá Morava souhlasí s uzavřením smlouvy o smlouvě budoucí u zřízení věcného břemene. Věcné břemeno bude úplatné za 2.000,- Kč + DPH.

Hlasování: 6:0:0 (schváleno)

- RD Podlesí

Ing. arch. J. Z., bytem xxx, požádal obec o stanovisko a souhlas se stavbou v rámci projektu pro společné řízení na akci „Rodinný dům v Podlesí“ na pozemcích p. č. 2299 a 156 v k. ú. Podlesí-město, kde investorem je E. A., bytem xxx.

Část obecního pozemku p. č. 1878/4 stavebník zamýšlí k napojení na komunikaci a zřízení sjezdu. Z tohoto důvodu je nutno také uzavřít smlouvu o smlouvě budoucí o zřízení věcného břemene a smlouvu o právu stavby. Zřízení VB by mělo být úplatné v ceně 2.000,- Kč + DPH. V případě stavby není možno se připojit na vodovodní ani kanalizační řád. Minimálně do doby realizace projektu „Posílení vodních zdrojů Podlesí“. Vypouštění odpadních a dešťových vod lze realizovat pouze vsakem. Starosta vyzval k diskuzi, do diskuze se nikdo nepřihlásil a nechal hlasovat.

Hlasování: 4:2:0 (neschváleno)

1	2	3	4	5	6	7	8	9
x	x	+	+	+	x	-	-	+

Návrh na vyslovení souhlasu se stavbou „Rodinný dům v Podlesí“ na pozemcích p. č. 2299 a 156 v k. ú. Podlesí-město a souhlasu s uzavřením smlouvy o smlouvě budoucí o úplatném zřízení věcného břemene nebyl přijat.

- RD Sklené

Ing. P. D., bytem xxx, který na základě plné moci zastupuje stavebníky manželé C., bytem xxx, požádal obec o vyjádření pro územní řízení a stavební povolení stavby „Novostavba RD, p. č.372/3, k. ú. Sklené u Malé Moravy“. Souhlas se stavbou je možný za podmínky, že stavebník uzavře s obcí Smlouvu o smlouvě budoucí o věcném břemeni, spočívající v uložení kanalizačního potrubí do pozemku místní komunikace p. č. 884/3 v k. ú. Sklené u Malé Moravy. Cena věcného břemene 2.000,- Kč +DPH. Starosta vyzval k diskuzi, do diskuze se nikdo nepřihlásil. Starosta nechal hlasovat.

Hlasování: 4:2:0 (neschváleno)

1	2	3	4	5	6	7	8	9
x	x	+	+	+	x	-	-	+

Návrh na vyslovení souhlasu se stavbou „Novostavba RD, p. č.372/3, k. ú. Sklené u Malé Moravy“ a souhlasu s uzavřením smlouvy o smlouvě budoucí o úplatném zřízení věcného břemene nebyl přijat.

27. Smlouva o věcném břemeni

Se společností ČEZ obec dne 21. 10. 2021, jako vlastník pozemku p. č. 1872/6 v k. ú. Podlesí-město, uzavřela smlouvu o smlouvě budoucí o zřízení věcného břemene, kde se zavázali, po dokončení stavby, uzavřít smlouvu o věcném břemeni - služebnosti. Starosta vyzval k diskuzi, do diskuze se nikdo nepřihlásil.

2022/02/33: ZO Malá Morava souhlasí s uzavřením smlouvy o zřízení věcného břemene – služebnosti č. IZ-12-8002722/SOVB/2.

Hlasování: 6:0:0 (schváleno)

28. Smlouva o dílo

Na základě společně uzavřené smlouvy č. 37/2014 zajišťuje pro obec společnost LVS Kocman envimonitoring každoroční servis měrných modů v rámci lokálního výstražného systému LVS Malá Morava. Dochází ke změně právní formy zhotovitele a k narovnání cen za zajišťované služby do dnes standardní výše s ohledem na současnou situaci na trhu. Starosta vyzval k diskuzi, do diskuze se nikdo nepřihlásil.

2022/02/34: ZO Malá Morava souhlasí s uzavřením smlouvy o dílo č. 2022-093 s firmou KOCMAN envimonitoring s.r.o. na zajištění servisu měrných modů v rámci lokálního výstražného systému LVS Malá Morava.

Hlasování: 6:0:0 (schváleno)

29. Zápisy z kontrol výborů obce

Zastupitelům byly předloženy zápisy z kontrol Kontrolního a Finančního výboru. Starosta vyzval k diskuzi, do diskuze se nikdo nepřihlásil.

ZO Malá Morava bere na vědomí zprávy výborů obce za rok 2022.

30. Příkaz k inventarizaci majetku

Starosta seznámil přítomné s příkazem k provedení inventarizace majetku se stavem k 31. 12. 2022 a se složením inventarizačních komisí. Starosta vyzval k diskuzi, do diskuze se nikdo nepřihlásil.

ZO Malá Morava bere na vědomí příkaz k inventarizaci majetku obce za rok 2022.

31. Výběrová řízení – stavba přístřešku na Vysoké

Na základě rozhodnutí zastupitelstva bylo vyhlášeno výběrové řízení na výběr zhotovitele na stavbu přístřešku kaple ve Vysoké. Osloveno bylo celkem 5 dodavatelů. Nabídku předložil pouze jeden z nich.

Dne 9. 12. 2022 proběhl na obecním úřadě výběr dodavatele. Členové komise byli Mgr. Olga Temňáková, Karel Svoboda a Petr Pospíchal. Projednaná cena byla o cca 35 % vyšší než cena rozpočtovaná. I přesto, že komise měla vybrat a doporučit starostovi smlouvu o dílo, přítomní zastupitelé se vzhledem k poměrně vysoké ceně a výběru pouze z jedné nabídky, rozhodli tuto informaci předložit k projednání celému zastupitelstvu, jak dále pokračovat. Olga Temňáková jako členka výběrové komise doplnila, že stavba se prodražuje tím, že kaple je kulturní památkou a na takovýto stavební zásah má dané své podmínky stavební úřad a památkáři. Návrhem je vyhlásit nové výběrové řízení s širším okruhem možných dodavatelů. Starosta vyzval k diskuzi, do diskuze se nikdo nepřihlásil.

2022/02/35: ZO Malá Morava ruší stávající výběrové řízení, souhlasí s vyhlášením nového řízení na dodavatele stavby „Přístavba zádveří kaple na Vysoké“ a souhlasí s ustanovením výběrové komise ve složení Štěpán Morong, Maxmilián Ščambura a Rostislav Ščambura.

Hlasování: 6:0:0 (schváleno)

32. Smlouva o věcném břemeni II

Mgr. O. Z., bytem xxx, požádala obec o uzavření smlouvy o zřízení věcného břemene-služebnosti, spočívající v uložení elektrické sítě a právu vstupu a vjezdu na pozemky pro účely údržby, provozu a odstraňování poruch. Dne 12. 3. 2020 ZO odsouhlasilo souhlas se stavbou a budoucí smlouvě o zřízení věcného břemene bezúplatně. Starosta vyzval k diskuzi, do diskuze se nikdo nepřihlásil.

2022/02/36: ZO Malá Morava souhlasí s uzavřením smlouvy o bezúplatném zřízení věcného břemene – služebnosti ke stavbě „Zlatý Potok, Zerzánová – kabelová přípojka NN“.

Hlasování: 6:0:0 (schváleno)

33. Souhlas se stavbou – Vrt a vodovod

Mgr. O. Z., bytem xxx, požádala obec o souhlas se stavbou vrtané studny a vodovodu v k. ú. Zlatý Potok, podle přiložené projektové dokumentace. Starosta vyzval k diskuzi, do diskuze se nikdo nepřihlásil.

2022/02/37: ZO Malá Morava souhlasí se stavbou vrtané studny a vodovodu na parcele 425/4 a 424/4, trvalý travní porost, k. ú. Zlatý Potok.

Hlasování: 6:0:0 (schváleno)

34. Čas a místo konání jednání zastupitelstva obce

Maxmilián Ščambura navrhl ZO, aby se konání jednání ZO posunula na 17 hodin a současně, aby se místa konání střídala po místních částech Vysoký Potok, Malá Morava, Podlesí a Vojtiškov. Starosta reagoval, že se

jednání v těchto místních částech konala pravidelně, ovšem z důvodu epidemiologické situace v minulosti (covid, velikost místností, nutné odstupy atd.) bylo nutno od této zažité tradice ustoupit. Ovšem od příštího roku se vše vrátí do starých kolejí a výjezdní zasedání se budou opět konat. Maxmilián Ščambura, s ohledem na doplnění, navrhl usnesení, aby se začátek jednání zastupitelstev posunulo na 17. hodinu. Starosta vyzval k diskuzi, do diskuze se nikdo nepřihlásil. Poté nechal hlasovat o návrhu Maxmiliána Ščambury.

Hlasování: 2:1:3 (neschváleno)

1	2	3	4	5	6	7	8	9
x	x	0	0	-	x	+	+	0

Návrh na posunutí začátku jednání zastupitelstva na 17. hodinu nebyl přijat.

35. Příspěvek na obědy pro seniory

Maxmilián Ščambura navrhl ZO, aby se finanční příspěvek na obědy pro seniory, s ohledem na zvýšení nákladů a tím také cen obědů, zvýšil z 20,- Kč na 30,- Kč, což bude kryt 25 % nákladů. Starosta doplnil, že s ohledem na více dodavatelů obědů v obci není možné plošně určit 25% spoluúčast, každý dodavatel má jinou cenu a myslí si, že příspěvek ve výši 20,- korun je v současné době dostačující. Příspěvek využívá cca 15 osob v obci. Starosta vyzval k diskuzi, do diskuze se nikdo nepřihlásil.

2022/02/38: ZO Malá Morava souhlasí s navýšením finančního příspěvku na výši 30,- Kč na jeden oběd pro starobní důchodce, kteří bydlí v obci Malá Morava a odebírají obědy ze Školní jídelny Hanušovice, Školní jídelny Králíky, Charity Šumperk nebo od K. G., Červená Voda s účinností od 1. 1. 2023.

Hlasování: 5:1:0 (schváleno)

1	2	3	4	5	6	7	8	9
x	x	-	+	+	x	+	+	+

36. Diskuze

Pan starosta vyzval zastupitele obce k diskuzi.

Olga Temňáková informovala ZO a veřejnost o možnostech požádat o dotaci na výměnu oken a zateplení pro důchodce a nízkopříjmové rodiny

z programu Nová zelená úsporám light. Více bude na webu obce. Maxmilián Ščambura poděkoval za stromček na Vojtíškově, který se moc povedl. Starosta poděkoval za pochvalu a poprosil o přidání ruky k dílu a námětům na další zvelebení naší obce. Pavel Morong se dotazoval na náklady na toto osvětlení, které je na Vojtíškově, Malé Moravě a Podlesí. Starosta reagoval, že jsou světla napojena na veřejné osvětlení. Vzhledem, že jsou LED, jsou náklady minimální.

Rostislav Ščambura se dotazoval na veřejné osvětlení na vjezdu do Vojtíškovy, kde nesvítí některé lampy. Starosta reagoval, že se pravděpodobně jedná o poruchu. Současně doplnil, že veřejné osvětlení je v některých místních částech nastaveno na Astro Hodiny, ale pro úsporu nákladů se i tak plánuje plošné vypínání od 0 hod. do 4 hod.

Starosta vyzval k diskuzi občany.

Nikdo další se nezapojil.

37. Závěr jednání

Žádné dotazy či připomínky nebyly, a proto starosta obce Antonín Marinov poděkoval všem přítomným zastupitelům, občanům a hostům za účast na dnešním zasedání. Popřál pěkné vánoční svátky a mnoho zdraví do nového roku. V 17:55 hodin jednání ukončil.

Přílohy:

1. Znění rozpočtového opatření č. 100018/2022.
2. Provedená rozpočtová opatření starosty.
3. Rozpočet MŠ Malá Morava na rok 2023.
4. Rozpočtové provizorium na rok 2023.
5. Ceník služeb obce.
6. Zájemci o pacht pozemků k. ú. Podlesí.

Zápis byl vyhotoven dne 20. 12. 2022

Ověřovatelé zápisu: Pavel Morong, Rostislav Ščambura
Zapsala: Mgr. Olga Temňáková

Starosta obce: Antonín Marinov

Březinova Vlastivěda moravská - Sklené

Občas se nás někdo zeptá, proč se náš zpravodaj jmenuje právě Devítka, a my trpělivě vysvětlujeme, že číslo devět symbolizuje počet vesnic, z nichž se dnes skládá současná obec Malá Morava. V úvodních číslech našeho zpravodaje jsme jednotlivé obce představovali citací z Vlastivědy šumperského okresu. Ale i ta si vzala jako pramen historického poznání našeho kraje ve Vlastivědě moravské Dr. Jana Březiny, vydané v několika částech, mapujících místopis Moravy. Nás nejvíce zajímá část, věnovaná Šumperskému, Staroměstskému a Vizmborskému okresu, vydaná v roce 1932, v časech první Československé republiky. Hranici mezi prvními dvěma tvořila řeka Morava.

Snad nebude od věci, pokud si z výše uvedeného knihy očitujeme v Devítce kapitoly přímo věnované našim vesnicím a porovnáme je s naší současností, která je od těchto popisů vzdálena devadesát let...

Arnošt Juránek

Obec Sklené ve třicátých letech 20. století.

Archiv Františka Miky

Sklené (Glasdörfel) je německá pohorská víska, která se rozkládá na západním úpatí Sviní hory (1 088 m). Stoupá ve směru ssv. od jižního konce, jímž souvisí s Malou Moravou, táhnouc se nahoru hlubokým žlebem, jímž proudí bystřina. Jest politickou a katastrální (1 773 ha) obcí.

Na půdě Skleného stávala původně jenom sklárna. Činí se o ní zmínka již roku 1437 v ZDO, X, 1. Roku 1677 bylo u sklárny podle lánského katastru usazeno 11 usedlíků, z nichž byli tři označeni jako sedláci a 4 jako zahradníci. Roku 1689 koupila kolštejská vrchnost sklárnu od Petra Hanzela, zrušila ji a její pozemky rozdělila mezi 31 osadníků, čímž vznikla dědina Sklené.

Dne 9. července 1689 byl správcem kolštejského panství Bylanským sklenským novou sedlákům, poddaným kolštejské vrchnosti (pozn. Koušten, dnes Branná), vydán urbář, kterým se jim upravil odběr dříví z lesa. Roku 1785 měla vesnice 277 obyvatel, r. 1791 41 domů a 299 obyvatel, r. 1839 42 domů a 324 obyv., r. 1921 66 domů s 300 katol. obyv., z nichž bylo 295 Němců a 5 cizozemců, r. 1930: 63 domů, 293 obyv. (292 Němců, 1 ciz.; 292 katol. a 1 evang.).

Sklené je přifařeno do Malé Moravy. Má však vlastní kapli, německou jednotřídku, mlýn na vodním kole a tkalcovnu s vodním pohonem, která roku 1929 zaměstnávala 30 dělníků. Poštovním úřadem a četnickou stanicí přísluší do Malé Moravy.

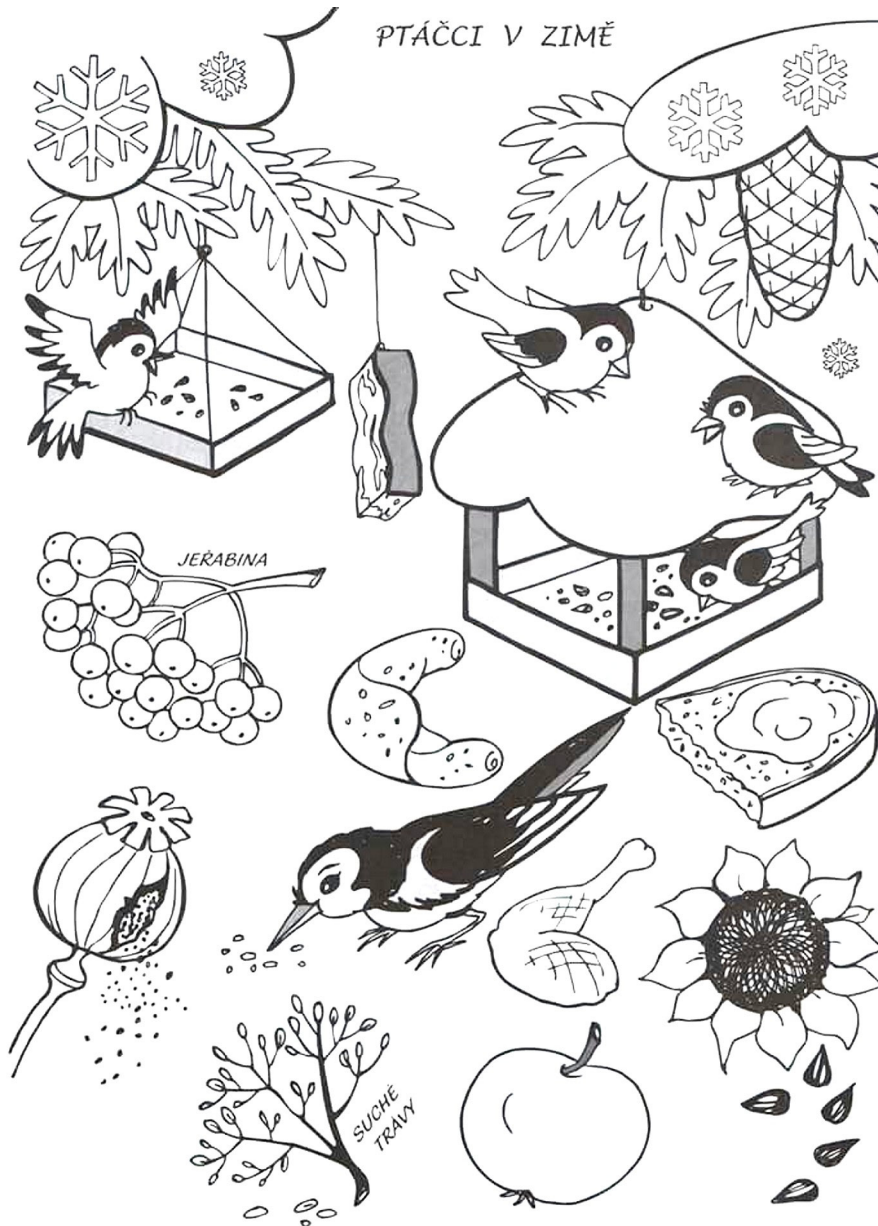
Severně od kaple tyčí se Chlum (1 119 m) a Kamenná (1 256 m).

Jan Březina, 1932

OLŠOVÁČEK

PŘÍLOHA PRO DĚTI

PTÁČCI V ZIMĚ

• Ptáčci jsou v zimě odkázáni na krmení a pomoc lidí. Ne všechny potraviny by jim však prospěly, proto vybarví jen ty, které můžete ptáčkům nabídnout, aby přežili zimu a mráz ve zdraví.

Dnes je venku velká zima,
nemusí to být jen prima.
Ptáčkové dnes mají hlad,
nemohou nic vyzobat.

Slunečnici my jim dáme,
oříšky dnes také máme.
Sýkorka i vrabeček,
sbírá každý drobeček.

Milé děti,

je zima, příroda je pokrytá sněhem a kolem nás zpívají zimní ptáčci zpěváčci. Ne všichni totiž odletěli do teplých krajů.

Kdo že to u nás zůstal a nebál se zimy? Sýkorka, vrabeček, stehlík, sojka, holoubek, drozd, strakapoud, červenka, brhlík, straka, čížek, pěnkava, hrdlička, koroptvička a plno dalších. Na vodě můžete obdivovat labuť či kachnu.

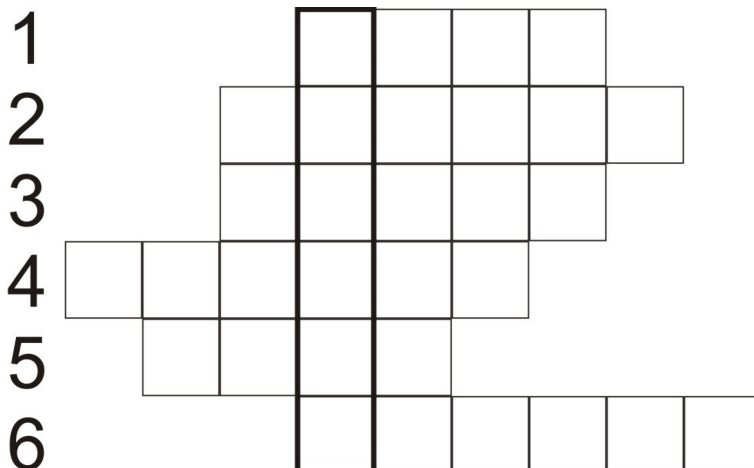
Také návštěvníci ze severních krajů se přiletěli ohřát k nám, protože v jejichrodném kraji je mnohem více zima než u nás. Jsou to severské vrány, brkoslav severní, který se podobá našemu špačkovi a příbuzná naší pěnkavy obecné - pěnkava jíkavec. Z daleké severské tajgy a tundry přiletěli také husy polní či káně rousná.

Jestli chcete všem zimním ptáčkům a ptáčkům pomoci v nelehké obživě, vyrobte pro ně s pomocí dospělého krmítko a nasypte jim semínka, zrníčka, lojové koule, špiček a podobně. A když nezvládnete krmítko, stačí, když zajdete k řece a nakrmíte říční ptáky starším pečivem.

Při tom ptáčky pozorujte a uvidíte, že vám přinesou radost.

Doplňovačka

1. Pokrývka těla ptáků.
2. Blažený stav.
3. Nejvyšší lidský cit.
4. Část těla ptáků, kterou zobou potravu - zdrobněle.
5. Semeno vlašský?
6. Pták v letu mává čím?

Olšováček připravila
Radka Morbacherová

Drtit, nebo štěpkovat?

Pořezané větve nemusejí končit v kontejneru. Nabízí se hned několik možností, jak je v zahradě nebo kolem domu ještě využít – jako mulč, na kompostování nebo topení. Ovšem nejprve je musíte vhodným způsobem zpracovat, tedy rozdrtit nebo z nich nadělat štěpku.

Ať už se rozhodnete pro drcení nebo štěpkování, vždy je dobré nechat materiál alespoň částečně vyschnout, větve by neměly být syrové. Jinak vám vznikne různě nasekaná směs, vhodná maximálně na kompostování. A je jedno, zda použijete štěpkovač nebo drtič.

V čem je rozdíl?

Při použití zahradního drtiče získáte velmi jemnou, doslova nadrcenou hmotu. Tu lze dále použít jak na mulčování záhonů, tak bez problému zkompostovat.

Topit s ní sice jde také, ale myslíte na to, že je velmi hutná a může oheň udusit. Oproti tomu štěpkovač dělá z větví malé špalíky o délce zhruba dva a půl centimetru. Štěpku opět využijete na mulčování, ale i do kamen či kotlů – topí se s ní poměrně dobře. Kompostovat ji lze také, ale mnohem lépe se rozloží jemná hmota z drtiče.

Princip drtiče

Drtič používá k mletí materiálu rotující nůž, který se otáčí rychlostí kolem dvou a půl tisíce otáček za minutu.

Stroj není schopen materiál sám vtahovat, a tak je nutná pomoc obsluhy. Může se zdát, že na tak rychle se otáčejícím zařízení je práce hotová během chvíle, opak je bohužel pravdou. Nůž odebrává materiál velmi pomalu, po milimetrech, navíc pokud nejsou větve dobře vyschlé, drtič se často ucpává. Využití zpětný chod není možné. Navíc kousky rychle drceného dřeva mnohdy vylétávají ven, proto je stroj doplněn ochrannými prvky, které vás sice chrání, ale práci zpomalují.

Princip štěpkovače

Základem štěpkovače je pomaloběžná drtič hlava, která má několik nabroušených výstupků, kdy se celek podobá obráběcímu nástroji na frézce. Díky tomu si zařízení bere materiál své pomocí a také je možné při ucpání spustit zpětný chod a uvolnit tak zaseknutý stroj. I zde vás ale může zaskočit dlouhá doba zpracování materiálu – drtič hlava pracuje zhruba se čtyřiceti otáčkami za minutu.

Jaký typ pohonu vybrat?

Na trhu se setkáte s produkty poháněnými benzinovým motorem nebo elektromotorem. Pro občasnou práci, kdy zpracováváte jen malé větve a drobný dřevitý materiál, není nutné pořízovat silný stroj s benzinovým motorem. Zcela

určitě vám postačí ten elektrický s výkonem nad dva kilowatty. Takové štěpkovače nebo drtiče zvládnou zpracovat v závislosti na výkonu i větve o průměru od tří do čtyř a půl centimetru. Zároveň u vyšších výkonů nehrozí časté ucpání nebo přehřátí stroje.

Další výhodou elektrických zařízení je jejich příznivá cena, nízká hmotnost a dobrý výkon. Stroje s benzinovým motorem se vyplatí, pokud máte větvi a dřeva ke zpracování hodně nebo jsou většího průměru. K jejich přednostem patří hlavně vysoký výkon. Za minuty lze označit vyšší pořizovací cenu a vysokou hmotnost.

Využijte stavebnicový systém

Výhodu při pořízení drtičů a štěpkovačů mají majitelé takzvaných stavebnicových systémů, kdy jedna pohonná jednotka může sloužit nejen pro malotraktor či tlakovou myčku, ale také právě k drtičům a štěpkovačům. Pořízení zbytku stroje vás vyjde na podobnou cenu jako v případě kvalitnějších elektrických zařízení.

Myslete na servis

Při výběru či nákupu zohledněte i několik drobností, které mohou užívání drtičů a štěpkovačů zkomplikovat nebo naopak zjednodušit. Zjistěte si, zda lze nože u drtiče vyměnit a nabrousit, pokud ano, nechte si předvést jak. Jestliže to není možné, výrobek raději nekupujte. Oba typy strojů by měly být vybaveny tepelnou pojistkou, která zabrání zničení motoru.

U štěpkovače se zeptejte, zda disponuje funkcí zpětného chodu.

Jak odvápnit žehličku pomocí octa

Smíchejte ocet a destilovanou vodu v poměru 1:1. Roztok nalejte do žehličky a nechte ji několik minut napářovat. Ocet rozpouští usazeniny a proměňuje je ve vodu. Při zanesení žehličích otvorů můžete zkusit jemné očištění vatičkou do uší. Pokud je zanesení vápnem silnější, můžete do lavoru nalít teplý ocet a položit do něj žehličku tak, aby byla ponořena jen žehličí plocha a otvory.

Jak odvápnit žehličku automaticky

Automatické odvápnění žehličky umožňují některé novější druhy a probíhá většinou dvěma způsoby. Jedním z nich je tlačítko automatického odvápnění, kterým disponují například automatické kávovary. Během procesu automatického odvápnění se tlačítkem uvolní nánosy vápna a propadnou otvory v žehličce.

Další variantou jsou sběrače nánosu vápna, jež mívají některé moderní žehličky. Jedná se o systémy jako AutoCalc Collector nebo Quick

Zelenina, kterou můžete vysévat v únoru

Na první pohled to tak nevypadá, avšak zahrádní sezona je právě na začátku. Věděli jste, že je hned několik rostlin, které sice budete vysazovat až v dubnu či květnu, ale vysévat je musíte už v únoru? Které to jsou?

K výsevu používejte kvalitní substrát

Během února si promyslete, co budete letos sázet – podle toho si naplánujte nejen záhony, ale i truhlíky. Proberte zásoby starších semen, rovněž kupte semena nová. Při nákupu nezapomeňte ani na kvalitní substrát. Můžete použít speciální pro výsev a množení, případně použijte rašelinové tablety. Nepoužívejte hlínu ze zahrady, může obsahovat zárodky houbových chorob. Ty nadělají více škody než užítku.

Kde vysévat?

Únorový výsev se provádí v domácích podmínkách, případně ve vytápěném skleníku na zahradě. Několik málo druhů můžete dát jen tak pod sklo. Zatím nesázejte přímo do záhonů, výkvy teplot by rostliny poškodily.

Jednoduchý výsev je do výsevné misky, použít můžete také různé typy sadbovačů. Protože semínka potřebují při klíčení vlhkost (a teplo z radiátorů jim nesvědčí), je zde další varianta – miniparéníště, ale i miniskleník s ventilací.

Jakou zeleninu vysévat v únoru?

Růst některých druhů rostlin a zeleniny je dlouhý, i proto je jejich předpěstování nutností. V únoru se vysévají (za oknem či ve vytápěném skleníku): raný salát, brokolice, zelí, cibule, řapíkatý celer, chřest, lilek, kedlubny, okurky, květák, papriky a rajčata. Pokud chcete pěstovat bylinky, doporučujeme začít s bazalkou a majoránkou. Koncem února můžete začít s výsevem ředkviček, které jsou schopné klíčit i za nižších teplot. Od konce měsíce se zaměřte také na naklíčení brambor pro ranou sklizeň. A jak? Brambory dejte do bedýnek a umístěte je na světlé místo s teplotou 10 až 15 °C.

Zdroj: dumazahrada.cz

O rostlinách a proč bez nich nemůžeme žít

Proč? Rostliny jsou unikátní. Nejen proto, že jsou nádherné, pohled na ně nás těší, uklidňuje, jejich květy jsou plné vůní a barev a plody naopak vynikají svou chutí. Na rozdíl od živočichů (i tu najdeme výjimky, třeba korály) jsou rostliny sedentární, za celý svůj život jsou na jednom místě. Může se dít, co chce, v jakémkoliv počasí, v jakékoli fázi vývoje, při přírodních katastrofách, stále jsou zde, neutěou, nemůžou se hýbat. V průběhu evoluce si vytvořily adaptace, přizpůsobily se prostředí, aby si udržely svůj fitness, což je něco jako spokojenost žít a je to nutný předpoklad k jejich hlavnímu cíli v životě - rozmnožování.

Světlo a teplota jsou hlavní faktory prostředí, které rostliny potřebují, stejně jako i ostatní živé organismy. Světlo potřebují k vytváření fotosyntézy, pro vyklíčení, pro rytmicitu projevů. V rámci jedné rostliny mohou mít slunné listy, které mají tlustou kutikulu, vosk, chloupky, aby se nepřehřály, fotosyntéza je zde v podstatě neomezená, stinné listy jsou šetrivé, ukládají si vodu v pletivech. Některé rostliny jsou přímo přizpůsobené na stoprocentní ozáření, jsou to většinou pouštní druhy, jako kaktus, který se adaptoval na sucho pomocí afylie, změnil listy na trny, aby měl co nejmenší plochu, kterou by se mohla odpařovat voda ven, tento jev se nazývá transpirace. Tyto světlomilné druhy vodou velmi šetrí, u nás je to třeba bříza, divizna, jitrocel, dub. Patří zde i vzácná vodní kapradina Nepukalka vzplývající (*Salvinia natans*), která se vznáší na vodní hladině, bez jakéhokoli stínu. Jsou to také druhy, které osídlují nové plochy, výsypky, čerstvě pooranou půdu. Světlo souvisí i s opadem listů.

Bez teploty by rostliny nerostly, jejich životní projevy by byly zpomalené, samozřejmě najdeme i rostliny, které rostou výhradně ve velmi chladných oblastech, je jich ale poskromnu, většinou jsou to lišejníky, tedy soužití houby a řasy nebo sinice.

Tyto fotosyntetizující organismy žijí i na extrémních substrátech, jednoduše proto, že prostě utekly. Většinou jsou malé, a neměly šanci konkurovat dominantním druhům (trávy, stromy). Epifyty rostou na jiných rostlinách, ale nijak jim neškodí, třeba nádherné orchideje, na rozdíl od parazitů, kteří neasimilují - nejsou zelené, nemají chlorofyl, nevytváří si vlastní látky, také mohou ve formě mykeheterotrofie využívat houby. Některé druhy žijí na extrémně zasolených půdách - slaniskách, na místech s vysokým obsahem těžkých kovů, některé přežijí požáry (sekvoje mají velmi odolnou kůru, avšak v poslední době nám umírají, oheň zvládají, destrukci přírody člověkem ale ne).

Tímto chci říct, že je fascinující, jak se s životem vypořádaly. My jako živočichové, když cítíme chlad, jdeme jednoduše jinam, ale rostliny tuto možnost nemají. Musí zvládat okusování zvířat, sešlapy, neperiodické výkyvy prostředí, nadměrné ničení člověkem. A přitom - bez nich bychom neexistovali.

Ráda bych uvedla 3 hlavní body, které jsou pro nás naprosto nenahraditelné, od fotosyntézy, produkci plodů až ke světu zvířat.

Co je to vlastně fotosyntéza? Naprosto geniální a velmi složitý proces, kdy se mění jednoduché anorganické (neživé) látky jako je světlo,

voda, oxid uhličitý, na složité organické látky, cukry, které slouží pro vývoj, růst rostlin. Probíhá ve dvou fázích v chloroplastech, v zelených částech rostlin, hlavně v listech. V první fázi, světelné, chlorofyl rozkládá vodu a uvolňuje kyslík, který se pak dále recykluje zpět na oxid uhličitý, je to vlastně tak trochu odpad, kterého se rostlina zbavuje (i když ho také využívá pro dýchání).

Druhá, temnostní fáze, je jakási továrna na sacharidy, dochází k fixaci oxidu uhličitého, jednoduché cukry se využijí pro tvorbu složitějších látek, třeba škrobu.

Rostlina tedy nevytváří fotosyntézu, abychom měli co dýchat, ale aby si vytvořila látky, které nutně potřebuje. Živočichové jsou heterotrofní (trofie znamená výživa), přijímají látky z jiných organismů, z potravy. Rostliny jsou takové šikulky, že si je prostě vytvoří samy, jsou autotrofní. A pro nás je tento jev existencionální ze dvou důvodů: produkce kyslíku, absorpce oxidu uhličitého, který je pro nás ve vyšší koncentraci

jedovatý, až smrtelný. V dnešní době je produkce nejen tohoto škodlivého plynu z důvodu extrémního průmyslu, dopravy, spalování fosilních paliv, deforestace deštných pralesů (každou minutu se vykácí půda ve velikosti 30 fotbalových hřišť) naprosto neúnosná.

Ekosystémových služeb je nespočetně, rostlinná produkce je jedním z nich, souvisí také s opylením. Je to nutný předpoklad k tomu, aby došlo k oplození, k vytvoření semena, vytvoření nové rostliny.

Potravní řetězce začínají u herbivorů, druhů, které se živí rostlinně. Bez nich by vyhynuli dravci, bez potravy bychom vyhynuli všichni. Je to neustálý koloběh života.

Možná teď, až půjdete na procházku v lese, uvidíte tyto superorganismy v jiném světle. Naše uznání si zaslouží, protože bez nich opravdu není život. Milujme je!

Natálie Heldesová

MASOPUST

25.2.2023 zveme na masopustní rej na Vysoké.

Sraz masek bude ve 14. hodin u kaple. Po slavnostním zahájení půjdeme do horní části obce k chatě u Hejmalů.

Občerstvení – zabijačka, pivo, víno, svařák a co kdo donese třeba koláče nebo koblihy.

Vemte s sebou dobrou náladu, hudební nástroje, krásné masky, ať ta naše veselice je opět nejlepší v okolí!!!

Zapamatujte si datum 24. červen 2023!

65 let fotbalu! Zápasy legend! Zahraje legendární Míra!

V roce 2023 máme 65. výročí od vzniku fotbalu na Malé Moravě/Podlesí. Při této příležitosti se uskuteční oslavný turnaj legend nad 35 let z Malé Moravy, Hostěrádek, Hanušovic a nejspíše také z Králík (zatím nepotvrzeno). Všichni si povinně запиšte toto datum do kalendáře a přijďte s námi oslavit tento svátek fotbalu! Víte o někom, kdo hrál za Malou Moravu/Dynamo Podlesí a už tu nebydlí? Informujte ho prosím a přispějte k naplnění očekávání této kulturní akce naší obce.

Pojďme se společně sejit, pobavit a zavzpomínat na bohatou historii kopané v naší obci. Program budeme postupně odkrývat a ladit, ale už nyní Vás můžeme pozvat na legendu obecních akcí – Míru Sklenáře, který nám všem při této příležitosti zahraje! Takže žádná dovolená, žádný vnučata, žádná tchýně – v sobotu 24. června se jde na Podlesí na fotbal!

Za Sokol Malá Morava
Petr Ceh

Poznáte, v kterém roce byl pořízen tento snímek?

I když za okny máme sníh a mráz, již 25. března by měla 12. kolem odstartovat jarní část III. třídy - skupiny A, okresního fotbalového přeboru, v němž startuje i tým Sokola Malá Morava.

Přinášíme vám plánovaný rozpis utkání, který jistě ovlivní klimatické podmínky, a proto sledujte také aktuální pozvánky na plakátech. Jen připomínáme, že pokud je náš tým napsaný jako první ve dvojici soupeřů, znamená to, že hraje utkání na svém domácím hřišti v Podlesí.

A tak neváhejte a návštěvu zápaů našich fotbalistů si již dnes naplánujte.

Sobota 25. 3.	od 15:00 hod.	Tatran Písařov - Sokol Malá Morava
Sobota 1. 4.	od 15:30 hod.	Sokol Malá Morava - TJ Postřelmov „B“
Sobota 8. 4.	od 15:30 hod.	Sokol Brničko - Sokol Malá Morava
Sobota 15. 4.	od 16:00 hod.	Sokol Malá Morava - FC Rovensko
Sobota 22. 4.	od 16:00 hod.	Sokol Sudkov „B“ - Sokol Malá Morava
Neděle 30. 4.	od 16:00 hod.	TJ Postřelmov „B“ - Sokol Malá Morava
Sobota 6. 5.	od 16:30 hod.	Sokol Malá Morava - FK Hanušovice

Výzva pro všechny obyvatele Malé Moravy!

Máte nějaké fotografie, které souvisí s fotbalem v naší obci? Víte o někom, kdo takové snímky má? Rádi bychom připravili ucelenou výstavu fotografií již od roku 1958! Pojďte se s námi podělit o Vaše fotky!

Budeme moc rádi, pokud nám je zapůjčíte.

Přineste zezadu podepsané fotografie do hospody na Malou Moravu.

Vše samozřejmě vrátíme! Děkujeme předem.

Sokol Malá Morava